1 Corintios

Ti Pabloe ta sts'iba batel scarta ta stojol ti jch'unolajeletic ta Corintoe

1-2 Vu'un ti Pabloune. Ta yo'nton stuc laj yic'un
ti Diose, yo' jech li'och ta jcholc'op yu'un ti Jesu-
cristoe. Jmoj schi'uc ti quermanotic Sóstenese
ta jts'ibaboxuc talel ti jcarta li'e, ti vo'oxuc
jch'unolajeloxuc yu'un ti Diose, ti li' nacaloxuc ta
jteclum Corintoe. Yu'unoxuc xa ti Diose ta sventa
ti junoxuc xa schi'uc ti Jcoltavanej Jesuse. Dios
laj yic'oxuc yo' jech ta xacomic ta yu'un co'ol
schi'uc ti yantic ti buch'utic ta sc'anbeic vocol ti
Cajvaltic Jesucristoe, ti ja' yajvalic ec jech chac
c'u cha'al ti ja' Cajvaltique.
3 Ich'ic sbendición ti Jtotic Diose schi'uc ti Caj-
valtic Jesucristoe. Ac'o yac'boxuc jun avo'ntonic.

Bendición yu'un ti Diose ta sventa ti Jesucristoe

4 Tey ono'ox ta xcalbe vocol ti Dios ta ato-
jolique, ti jech yac'ojboxuc sbendición ti Dios ta
sventa ti Jcoltavanej Jesuse.
5 Ti jech junoxuc xa schi'uc ti Cristoe, ti Diose
laj yac'boxuc ti ep ta tos ti sch'ul-c'ulejale, ti
xana'ic yalbel ti sc'oplale, ti xava'ibeic ti smelole.
6 Jech o xal sc'oplal ti Cristo ti laj calboxuque,
vinajem ta melel ti ic'ot ta avo'ntonique.
7 Ti jech taje, laj xa ataic scotol ti c'usi ta xac'
ti Diose. Ja' xa no'ox ta xamalaic c'usi ora ta
xcha'tal ti Cajvaltic Jesucristoe.

8 Ti Diose ta xac'boxuc yip avo'ntonic ti c'u
sjalil li' oyoxuque, yo' jech mu'yuc amulic c'alal
ta xtal ti Cajvaltic Jesucristoe.
9 Ti c'usi yaloj ti Diose ta xc'ot ta pasel yu'un.
Yu'un stuc laj xa yic'oxuc yo' jech ta xac'otic jech
chac c'u cha'al ti Snich'one, ja' ti Jesucristo ti
Cajvaltic cu'untique.

Mu jmojuc yo'ntonic ti jch'unolajeletique

10 Quermanotac, ta jc'anboxuc vocol ta sventa
ti Cajvaltic Jesucristoe ti jmojuc avo'ntonique.
Altic ti ch'acaloxuque. Ja' lec ti junuc avo'ntonic
cuxianique. Co'oluc ti c'usi ta xanopique, ti c'usi
ta xava'iique.
11 Ti jech ta xcalboxuc ava'iic taje, Quermano-
tac, yu'un ti buch'utic oy ta sna ti Cloee laj yalbun
ca'i ti it'ix ta xava'i abaique.
12 Yu'un ta xca'i ti jech ta xavalbe abaique:
“Yu'unun ti Pabloe. Yu'unun ti Apolose.
Yu'unun ti Pedroe. Yu'unun ti Cristoe”, ti
xachiique.
13 Ti jech taje, ¿mi yu'un oy jayvo' ti Cristo
avalojique? ¿Mi yu'un ja' laj yich' jipanel ta cruz
ti Pablo ta sventa ti acolelique? ¿Mi yu'un ja' ta
sventa Pablo ti laj avich'ic vo'e?
14 Coliyalbun ti Diose ti mu'yuc buch'u junucal
ti laj cac'be yich' ti vo'e. Ja' no'ox laj cac'be yich'
vo' ti Crispoe, ti Gayoe.
15 Jech o xal un, mu'yuc buch'u junucal
avu'unic ti xu' ta xal ti laj cac' avich'ic ti vo'e.
16 Oy to yan ti buch'u laj cac'be yich'ic ti vo'e.
Ja' laj cac'be yich'ic vo' ti c'u yepal oy ta sna ti

Estéfanase. Pero mu jna' mi oy to buch'u laj
cac'be yich' vo' yan.
17 Yu'un ma'uc cabtel laj yac'bun ti Cristo ta
yaq'uel ti ich' vo'e. Ja' no'ox cabtel laj yac'bun ta
yalel ti lequil ach' c'op yu'une. Pero mu yu'unuc
jun xa yutsil ti que ti c'alal laj jchanubtasoxuque.
Yu'un ja' no'ox ta jc'an ti ac'o c'otuc ta avo'ntonic
ti icham ta cruz ti Cristo ta scoj ti jmultique.

Ti Cristoe ja' sbijil, smuc'ul stsatsal ti Diose

18 Ti ta xijcol ti jech icham ta cruz ti Cristoe, lo'il
no'ox ta xa'iic ti buch'utic ta xbatic ta ch'ayele.
Pero ti vo'otic ti jch'unojtic ti jech ta xijcolotique,
ja' smuc'ul stsatsal ti Dios ta xca'itique.
19 Yu'un jech ta xal ti ts'ibabil ta sc'op Diose:
Vu'un ta jch'aybe sbijilic ti buch'utic bijique.
Ti jech xtojobic ta xalique, ta jmacbe ta be,
xi.
20 ¿C'usi bal o ti oy sbijilique? ¿C'usi bal o ti
jchanubtasvanejetique? ¿C'usi bal o ti ja' no'ox
ta slo'iltaic sc'oplal ti c'usi oy ta sba banomile?
Ti Diose laj sjoybin ta bol cristiano ti bijic li' ta
sba banomile.
21 Ti Dios ti sna'oj ti c'usi ta spase, yiloj ono'ox
ti mu sta scoltaelic ta sbijil no'ox stuquic ti
cristianoetique. Jech o xal ti Diose laj xa snop
stuc ti ta sta scolelic ti buch'utic ta xch'unic ti
lequil ach' c'op yu'une, ac'o mi lo'il c'op no'ox ta
xa'iic ti yane.
22 Yu'un ti j'israeletique ja' no'ox ta sc'an
ta sq'uelic ya'iic smuc'ul stsatsal ti Diose, yo'
jech ta xch'unic ti Cristo yalojique. Yan ti
jyanlumetique ja' no'ox ta sa'ic batel ti sbijilic
li' ta sba banomile.

23 Yan ti vu'uncutique ja' no'ox ta xcalcutic
batel sc'oplal ti Cristo ti jipil ta cruz ichame.
Ti j'israeletique, q'uexlal sba ta xa'iic ti jech ta
x'albatique. Ti jyanlumetique, bol lo'il no'ox ta
xa'iic ti jech ta x'albatique.
24 Pero ti buch'utic ic'bilic yu'un ti Diose, ac'o
mi j'israeletic, ac'o mi jyanlumetic, pero ta xa'iic
ti ja' sbijil, smuc'ul stsatsal Dios ti jech icham ta
cruz ti Cristoe.
25 Manchuc mi bol lo'il no'ox ta xa'iic ti cristia-
noetic ti jech laj snop ti Diose, pero ja' jelavem
sbijil. Ja' mu sta sbijil ti cristianoetique. Ac'o mi
mu'yuc smuc'ul stsatsal ti Dios laj yilique, pero
jelavem smuc'ul stsatsal. Ja' mu sta ti c'usi xu'
yu'unic ti cristianoetique.
26 Quermanotac, na'ic me ti ic'biloxuc yu'un ti
Diose, ac'o mi oy jlomoxuc jutuc ti abijilic ti li'
ta sba banomile. Jun chiboxuc no'ox ti avich'ojic
tsots abtelique. Jun chiboxuc no'ox ti ich'biloxuc
ta muq'ue.
27 Jech laj spas ti Dios ti laj st'ujoxuc ti jeche'
cristianooxuque, yo' jech q'uexlal ta xc'otic ti
buch'u oy sbijilic ta xalique. Manchuc mi mu'yuc
c'usi baloxuc o ta xil ti cristianoetique, pero laj
st'ujoxuc ti Diose, yo' jech q'uexlal ta xc'otic ti
buch'utic xu' yu'un ta xalique.
28 Ti buch'utic mu'yuc stu ta x'ilatique, ti
bajbilic yu'un ti yane, ja' t'ujbilic yu'un ti Diose,
yo' ac'o vinajuc ti mu'yuc stu ti buch'u jtunel ta
xalique.
29 Jech ic'ot ta pasel, yo' mu'yuc buch'u xu' ta
stoy sba ta stojol ti Diose.
30 Pero ti Diose laj spasoxuc ta jun schi'uc ti

Cristo Jesuse. Ja' ic'ot ta jbijiltic ti Cristoe. Ta
sventa ti Cristoe laj jtatic ti lec xij'ilatotic yu'un
ti Diose. Lecubtasbilotic, lijcolotic yu'un.
31 Jech o xal un: “Mi oy buch'u ta xa'i sba ti lec
oy ta j'ech'ele, ja' lec, ac'o yac' ta ich'el ta muc' ti
Cajvaltique”, xi ta xal ti sc'op Diose.

2

Sc'oplal ti Cristo ti jipil ta cruze

1 Quermanotac, c'alal ay calboxuc ava'iic ti ta
melel ta xijcol yu'un ti Diose, ja' laj cal ava'iic ti
stac' no'ox a'yibel ti smelole.
2 C'alal tey oyun ta atojolique, mu'yuc c'usi yan
laj jnop. Ja' no'ox laj calboxuc ava'iic sc'oplal ti
Jesucristo ti jipil ta cruz ichame.
3 Xinicnun ta xi'el ti c'alal li'ay ta atojolique.
4 C'alal laj calboxuc ava'iic ti lequil ach' c'ope,
mu jechuc laj jpas jba jech chac c'u cha'al ta spas
jun vinic ti oy sbijile. Ja' no'ox ta sventa smuc'ul
stsatsal ti Ch'ul Espíritu ti jech laj calboxuc ti
sc'op Diose.
5 Ja' jech laj jpas yo' jech ta sventa smuc'ul
stsatsal ti Diose ta xach'unic ti ja' Jcoltavanej
ti Cristoe. Ma'uc ta sventa sbijil ti viniquetic
no'oxe.

Ti Diose ta xac' sba ta ojtiquinel ta sventa ti Sch'ul Espíritue

6 Oy bu ta xcalcutic ti sc'op Diose ti tsots ta
a'yibel ti smelol ta stojolic ti buch'utic ch'iemic
xa ta stojol ti Cajvaltique. Ti jbijilcutic taje, mu
xco'olaj schi'uc sbijil ti jpasmantaletic li' ta sba
banomile, ti po'ot xa sta yorail ta xlaje.

7 Ti c'usi ta xcalcutique, ja' ti c'usi mucul to ox
yu'un ti Diose. Ja' ti snopoj ono'ox ti ta xijcolotic
sbatel osil ti c'alal mu'yuc to ox meltsajem ti
banomile.
8 Mi junuc ajvaliletic li' ta sba banomil ti laj
ya'ibeic ti smelol taje. Ti lajuc ya'iique, mu'yuc
laj sjipanic ta cruz ti Ch'ul Ajvalil jechuque.
9 Pero ic'ot ta pasel jech chac c'u cha'al ta xal
ti sc'op Diose:

Ti c'usi mu'yuc to ilbile, ti c'usi mu'yuc to
a'yinbile, ti c'usi mu'yuc to nopbile,

chapal xa yu'un ti Dios ta sventa ti buch'utic c'ux
ta xa'i ti Diose,

xi.
10 Scotol ti c'usi snopoj ti Dios taje, ja' ta xac'botic
jna'tic ti Dios ta sventa ti Ch'ul Espíritue. Yu'un
ti Ch'ul Espíritue ja' ta xil scotol. Ja' sna' scotol
ti c'u s'elan ti Dios stuque.

11 Ti cristianoetique mu'yuc buch'u sna'be sba
ti yo'ntonique. Ja' no'ox sna' c'u s'elan ti yo'nton
stuque. Ja' jech xtoc ti Ch'ul Espíritue ja' no'ox
sna'be ti c'u s'elan yo'nton ti Diose.
12 Ti Ch'ul Espíritu ti quich'ojtique, ma'uc li'
liquem ta sba banomile. Ja' liquem talel ta stojol
ti Diose, yo' jech ta xca'itic ti oy c'usi yac'ojbotic
ta sc'uxul yo'nton ti Diose.
13 Ti c'usi ta xcalcutique, ja' chanubtasbilun-
cutic yu'un ti Sch'ul Espíritu ti Diose. Ma'uc
ta jbijil jtuccutic ti c'usi ta xcalcutique. Ti
buch'utic ventainbilic yu'un ti Ch'ul Espíritue,
ja' ta xcalbecutic ya'iic ti c'u s'elan ta xiyac'bun
jna'cutic ti Ch'ul Espíritue.

14 Ti buch'utic mu'yuc ventainbilic yu'un ti
Ch'ul Espíritue, mu xich'ic ta muc' ti c'usi ta xac'
ta na'el ti Ch'ul Espíritu yu'un ti Diose. Yu'un bol
lo'il no'ox ta xa'iic. Mu xu' ta xa'ibeic smelol ti
c'usi ta x'albat yu'un ti Ch'ul Espíritue. Ja' to xu'
ta xa'ibeic smelol ti mi ta x'abtej ti Ch'ul Espíritu
ta yo'ntonique.
15 Pero ti buch'utic ventainbilic yu'un ti Ch'ul
Espíritue, sna'ic lec snopel scotol. Pero ti yane
mu stac' a'yeluc ta xa'i c'u cha'al jech yo'nton ti
jch'unolajeletique.
16 Yu'un jech ts'ibabil ta sc'op Diose: “Mu'yuc
buch'u ya'binoj c'u s'elan snopobil yu'un ti Diose.
Mu'yuc buch'u xu' ta xchanubtas ti Diose”, xi.
Pero ti vo'otique oy ta jtojoltic ti snopobil yu'un
ti Cristoe.

3

Jchi'il jbatic ta abtel ti ta xijtun yu'un ti Diose

1 Quermanotac, c'alal li'ay ta atojolique, laj
quiloxuc ti mu'yuc ventainbiloxuc yu'un ti Ch'ul
Espíritue. Laj quiloxuc xtoc ti ataoj o avavic ti
stalel no'ox ti cristianoetique. Jech o xal un, co'ol
a'elanic ololoxuc laj calboxuc ava'iic sc'oplal ti
Cristoe.
2 Jech o xal un, c'un ta a'yibel smelol sc'op
Dios laj jchanubtasoxuc jech chac c'u cha'al ti
jchu'nel olol ti chu'il no'ox yipanoje, ti mu to xu'
yu'un slajesel ti c'usi yijique. Avi tana un, ataoj
to avavic ti stalel no'ox ti cristianoetique.
3 Yu'un ti vo'oxuque oy to yit'ixal avo'ntonic.
Ta to xatsac abaic ta c'op. Mu jmojuc avo'ntonic.

Ja' no'ox ta xapasic jech chac c'u cha'al ta spasic
scotol ti yan cristianoetique.
4 Yu'un jech ta xavalic jlom: “Yu'unun ti
Pabloe”, xachiic. Ti yan xtoque jech ta xalic:
“Yu'unun ti Apolose”, xachiic. Ti jech taje, ja'
svinajeb ti stalel no'ox cristiano ta xanopique.
5 ¿Buch'u ti Pablo cha'e? ¿Buch'u ti Apolose?
Ja' no'ox yajtuneluncutic ti Diose. Ja' ta jventa-
cutic ti jech laj ach'unic ti Cajvaltique. Ti juju-
nuncutique ja' no'ox laj jpascutic ti cabtelcutic ti
li'ac'batcutic yu'un ti Cajvaltique.
6 Vu'un laj jts'un ti ts'unobale. Ja' laj smalta ti
Apolose. Pero ja' laj sts'ites ti Diose.
7 Jech o xal un, ti buch'u ta sts'une, ti buch'u
ta smalta ti ts'unobale, ja' no'ox jech yepal xu'
yu'unic. Pero ti Diose ja' xu' yu'un scotol. Ta
sts'ites ti ts'unobale.
8 Ti buch'u ta sts'une, ti buch'u ta smaltae, co'ol
no'ox ta x'ilatic yu'un ti Diose. Pero ti c'u se'elan
ta x'abtejique, ja' jech ta x'ac'batic ti stojol ta
jujun tale.
9 Yaj'abteluncutic, yajtuneluncutic ti Diose.
Yan ti vo'oxuque co'ol a'elanic sbanomil ti Dios
ti yacal ta x'abtej ta atojolique.

Ja' jech xtoc ti vo'oxuque co'ol a'elanic jech
chac c'u cha'al jun na ti yacal ta smeltsan ti Diose.
10 Ti vu'une co'ol j'elan jech chac c'u cha'al ti
jchanubtasvanej yu'un ti j'albañiletique, ti bu laj
yac'bun ti Dios ti ta jliques sliqueb ti nae. Yan o ti
buch'u ta sva'an batele. Pero bijicuc ti c'u s'elan
ta xlic slatsic muyel ti spac'obale.
11 Mu'yuc xa buch'u xu' ta stic'be yan sliqueb
ti c'alal tey xa oy ti sliquebe. Ti sliqueb nae, ja'

ti Jesucristo stuque.
12 Pero ti spac'obal ti nae xu' ta jlatstic muyel
ti oroe, ti platae, ti ton ti yan yutsile. Mi mo'oje,
xu' ta jlatstic muyel ti te'e, ti c'ajbene, ti jobele.
13 Ti yabtelic jujune tey ta xvinaj ti c'alal ta
xich' q'uelel ti sc'ac'alil ti chapanele. Yu'un ta
xtal ti c'oq'ue. Jech ti c'oq'ue ja' ta svinajesbe ti
c'u s'elan ti yabtelic laj spasic ta jujune.
14 Ti mi ta xcuch yu'un c'oc' ti c'u s'elan laj
sva'an ti yabtele, ta xich' ti stojole.
15 Pero mi ta xc'ac' ti yabtel ti laj sva'ane, ta
xch'ay scotol. Ac'o mi ta xcol ti stuque, pero
me'un ta xcom jech chac c'u cha'al ti buch'u ta
xjatav loq'uel ti c'alal ta xc'ac' ti snae.

16 Ti vo'oxuque, ¿mi mu xana'ic ti stemplooxuc
ti Diose, ti snacanoj sba ti Sch'ul Espíritu ta
atojolique?
17 Ti mi oy buch'u ta soquesbe stemplo ti Diose,
ta soquesat yu'un Dios ti vinic taje. Yu'un ti
templo yu'un ti Diose lecubtasbil xa. Ti templo
taje, ja' ti vo'oxuque.

18 Mu me buch'u slo'la sba. Mi oy buch'u bij
ta xa'i sba yu'un ti sba banomile, ac'o sbis sba ti
mu'yuc c'usi sna'e, yo' jech ta sta sbijil ta melel.
19 Yu'un ti sbijil cristianoetic ti ja' sventa no'ox
sba banomile, bol ta xil ti Diose. Yu'un jech
ts'ibabil ta sc'op Dios: “Ti Diose ta stunesbe sbijil
ti buch'u bij ta xale, yo' jech ta x'och ta pets'
yu'un ti sbijil stuquique”, xi.
20 Jech ts'ibabil xtoc: “Ti Cajvaltique sna'oj
lec ti mu'yuc c'usi xtun o ti snopobil yu'unic ti
buch'u bij yalojique”, xi.

21 Jech o xal un, mu'yuc buch'u xu' ta stoy sba
ta sts'acliel jun vinic no'ox. Yu'un scotol ti c'usi
oye ja' ta xtun avu'unic.
22 Ja' alequilalic scotol. Ti Pabloe, ti Apolose, ti
Pedroe, ti banomile, ti cuxlejale, ti chijchame, ti
c'usi li' xa oye, ti c'usi ta to xtale, scotol taje, ja'
alequilalic.
23 Pero ma'uc no'ox ti jech taje. Ja' jech xtoc
ti vo'oxuque, yu'unoxuc xa ti Cristoe. Ti Cristoe,
yu'un ti Diose.

4

Yabtelic ti jcholc'opetique

1 Jech o xal un, bisuncutic no'ox ta yajcoltobba
ti Cristoe, ti jbainojcutic ta yalel ti c'usi mucul to
ox snopoj ti Diose.
2 Ti buch'u ac'bil yabtel yu'un ti Diose, ac'o yac'
ta q'uelel ti stuc'ulanoj sba lec schi'uc ti yabtele.
3 Ti vu'une, mu labaluc ta xca'i ti c'u s'elan ti
jc'oplal avu'unique, ti c'u s'elan ti jc'oplal yu'un
ti yane. Mi ja'uc jpatoj co'nton yu'un ti c'usi ta
jnop jtuque.
4 Ac'o mi ta xca'i ta jol ta c'onton ti mu'yuc jmul
ti c'u s'elan ta xbat ti cabtele, pero mu xu' ta xcal
ti ch'abal ti jmule. Yu'un ja' ta xischapan stuc ti
Cajvaltique.
5 Jech o xal un, mu xacajchapanbeic yabtel ti
yane. Malaic ora. C'alal ta xtal ti Cajvaltique,
ta sloq'ues ta saquil osil ti c'usi mucul toe. Ti
Cajvaltique ta xac' ta ojtiquinel ti c'u s'elan oy ta
yut yo'ntonic ta jujun tale. Tey ta xac' ta ilel c'u
s'elan ta x'ilatic yu'un Dios ta jujun tal.

6 Quermanotac, ti va'i s'elan ta xcalboxuc
ava'iic ti jc'oplalcutic schi'uc ti Apolose, ja' ale-
quilalic, yo' jech ti vo'oxuque ta xaco'oltas abaic
schi'uc ti c'usi ts'ibabil ta sc'op Diose, yo' jech mu
xatoy abaic schi'uc ti june, ta xabajic ti yane.
7 ¿Mi yu'un ta xanop ti más lec oyote, ti ja' mu
sta ti yane? Ti abijile, ¿buch'u laj yac'bot? Ti
mi ja' laj yac'bot ti Diose, ¿c'u cha'al ti ta xatoy
abaic schi'uc ti c'usi la'ac'bate, ti co'ol s'elan laj
avac'be aba atuque?
8 Co'ol to s'elan jc'ulej xava'i abaic, ti laj xa
ataic scotol ti c'usi ta xac'anique. Ajvalil xava'i
abaic. Mu xa xac'an xavac'uncutic ta venta. Ti
ajvalilucoxuc ta melele, co'ol ta jpastic mantal ti
jechuque.
9 Ti vu'uncutic jcholc'opuncutique ta jnop ti
ta slajeb xa ti bu ac'bil ti cavilcutic yu'un ti
Diose. Co'ol jc'oplalcutic jech chac c'u cha'al ti
viniquetic ti ta xich'ic milele. J'ac'-elovuncutic ta
sba ta sat ti cristianoetique, ti ángeletic xtoque.
10 Ti jech ta jventaincutic ti c'usi oy yu'un
ti Cristoe, bolat ta xi'ilatcutic yu'un ti cristia-
noetique. Yan ti vo'oxuque ta xavalic ti ta
xava'ibeic lec smelol ti c'usi oy yu'un ti Cristoe.
Ti vu'uncutique mu'yuc quip ta xca'icutic. Yan ti
vo'oxuque oy avip ta xava'iic. Ti vu'uncutique
bajbiluncutic yu'un ti cristianoetique. Yan ti
vo'oxuque ich'biloxuc ta muc' yu'un.
11 Ti vu'uncutique oyuncutic ta vi'nal avi li'e.
Ta xca'icutic taqui ti'il. Ch'abal jc'u'cutic. Il-
bajinbiluncutic yu'un ti cristianoetique. Ch'abal
jnacutic.
12 Lubemuncutic ta abtel yo' ta jmalq'uin

jbacutic. Ti cristianoetique ta xischopol-
c'optauncutic, pero ta jtac'becutic sutel ti ac'o
ac'baticuc bendicione. Nutsbiluncutic yu'un,
pero tey ts'iquem cu'uncutic.
13 Ta soquesbun jc'oplalcutic, pero ta yutsil
co'ntoncutic ta jbijubtascutic. Staoj to yav avi
ti c'ac'al li'e co'ol s'elan c'a'ep ta xi'ilatcutic.
Mu'yuc jtuc'cutic ta xiyiluncutic ti cristianoe-
tique.

14 Ti jech ta jts'ibaboxuc talel ti jcartae, ma'uc
ta jc'an ta xcac'oxuc ta q'uexlal. Yu'un ta
jbijubtasoxuc jech chac c'u cha'al jnich'naboxuc.
15 Manchuc mi tey oy ta atojolic lajun-
mil (10,000) jchanubtasvanejetic ti ta xalboxuc
sc'oplal ti Cristoe, pero mu epuc ti atotique. Ti
jech ba'yel laj calboxuc ava'iic ti lequil ach' c'op
ti ja' colebale, jech o xal un, vu'un lic'ot ta atotic
ti jech ach'unojic ti Jcoltavanej Jesuse.
16 Jech o xal un, Quermanotac, ta jc'anboxuc
vocol, chanbeicun co'nton.

17 Tey ta jtacboxuc talel ta atojolic ti Timoteoe,
ti ja' jun jlequil-nich'on ta sventa ti Cajvaltique.
Ja' chtal svulesboxuc ta avo'ntonic ti c'u s'elan
cuxulun ti jech jch'unoj ti Cristoe, ti jech ta
jchanubtas ti jch'unolajeletic ta jujun tsobobbail
ti bu'yuc no'oxe.
18 Oy jlomoxuc ti toyobba ta xc'opojic ti ta
snopic ti mu'yuc ta xtal jvu'lanoxuque.
19 Pero mi jech ta sc'an ti Cajvaltique, ta ora
no'ox ta xtal jq'ueloxuc. Tey ta jq'uel mi lec c'usi
ta spasic ti toyobbaetique, mi ja' no'ox ti yeic
xvulvunique.

20 Yu'un ti mi ventainbilotic yu'un ti Diose, oy
smuc'ul stsatsal Dios ta jtojoltic. Ma'uc no'ox ti
sba quetique.
21 C'alal xtal jq'ueloxuque, ¿c'usi ta xac'anic?
¿Mi ja' ta xac'anic ti ta jtsitsoxuque? ¿Mi ja' ta
xac'anic ti c'ux ta xca'ioxuque?

5

Ta xich' chapanel ti jmulivajele

1 Oy bu vinajem ac'oplalic ti oy jun vinic ta
atojolic ti yic'oj ti scha'me'e. Ti jech taje, toj
ech'em tsots mulil. Mi ja'uc tey sq'uelojic ti
buch'u jech ta spas ti buch'u mu xojtiquinic ti
Diose.
2 Ti jechuque, oyoxuc ta at o'nton. Pero le' une,
ja' no'ox atoyoj abaic. Ti buch'u jech laj spas taje,
jipic loq'uel ti jech oy ta atojolique.
3 Manchuc mi mu'yuc tey oyun ta atojolic, pero
tey oy ti jch'ulele. Jech o xal un, laj xa jchapan
ti mulil taje, ti co'ol s'elan ja' jtuc tey va'alun ta
atojolique.
4 Jech o xal un, tsobo abaic ta sventa ti Cajvaltic
Jesucristoe. Tey oy ti jch'ulel ta atojolique. Ja'
jech xtoc tey ta sva'an sba ta atojolic smuc'ul
stsatsal ti Cajvaltique.
5 C'alal jech tsoboloxuque, aq'uic batel ta sc'ob
pucuj ti vinic taje. Ac'o yich' svocol yu'un ti
smule, yo' jech ta xcol ti sch'ulel ti c'alal ta xtal
ti Cajvaltic Jesuse.
6 Altic ti toyobbaoxuc ti jech ta xapasic taje.
¿Mi mu'yuc bu xava'iic ti jech x'ale ti c'ope?: “Ti

juteb no'ox spajubtasobil ti pane ta xpajub yu'un
scotol ti c'u yepal ti vots'bile”, xi.
7 Jech o xal un, jipic loq'uel ti poco' spajubta-
sobil pan ti ta soquesoxuque, yo' jechuc a'elanic
jech chac c'u cha'al ti ach' pan ti ta xich' ve'el ta
q'uin Colebale, ti pasbil ta ach' vots'bil jarinae,
ti mu'yuc yich'oj ti spajubtasobile. Yu'un ja' jech
a'elanic ta melel ti vo'oxuque. Yu'un ti Cristoe laj
yich' svocol, icham cu'untic, ja' ti Colebal ch'iom
chij cu'untique.
8 Jech o xal un, ja' ta sc'an ti ta sjunul co'ntontic
ta xquich'tic ta muc' ti Cajvaltique. Ti mi jech
ta jpastique, co'ol j'elantic jech chac c'u cha'al
ti pan ti ch'abal yich'oj ti spajubtasobile. Ma'uc
jech ta ich'el ta muc' ti Cajvaltic ti oy mulile, ti
chopol ta q'uelele jech chac c'u cha'al ti spoco'-
pajubtasobil ti pane.
9 Ti ta yan jcartae, laj calboxuc ava'iic ti mu
xachi'inic ti buch'utic ta xmulivajique.
10 Ti jech laj calboxuc taje, ma'uc laj calboxuc
ava'iic ti ta xach'ac abaic loq'uel ta stojolic ti
cristianoetic li' ta sba banomil ti buch'utic ti ta
xmulivajique, ti ta xyu'ninic ya'iic ti c'usi ma'uc
yu'unique, ti ta x'elc'ajique, ti ta xrioxinic ti
c'usitic meltsanbil ta c'abale. Yan ti mi jech ta
xaq'uej abaic loq'uel ta stojol ti buch'utic jech
chopol ta spasique, ja' to ti mi mu xa li'uc ta
xanaquiic li' ta banomile.
11 Ti laj calboxuc ti mu xachi'inic ti xacutique,
ja' ti buch'u ti quermano ti xie, ti c'alal ja' jun
jmulivajele, ti ta xyu'nin ti c'usi ma'uc yu'une,
ti ta xrioxin ti c'usi meltsanbil ta c'abale, ti
ta xlo'iltavane, ti ta xyacube, ti ta x'elc'aje.

Ti buch'u jech taje, mu xu' ti jmoj ta xave'ic
schi'uque.
12-13 Yu'un ma'uc cabtel ta jchapan ti buch'u
ma'uc jch'unolajeletique, ja' ta xchapanatic
yu'un ti Diose. Jech o xal ja' avabtel ti ta
xachapanic ti jch'unolajeletique. Jech o xal un,
jipic loq'uel ta atojolic ti vinic ti oy smule.

6

Mu lecuc ti ta xcac' jbatic ta chapanel ta stojol ti buch'utic ma'uc jch'unolajeletique

1 C'alal oy ac'opic schi'uc ti avermanoe, ¿c'u
cha'al tey chba ac'anic parte ta stojol ti juezetic
ti ma'uc jchi'iltic ta xch'unel ti Cristoe? ¿C'u
cha'al mu ja'uc xavac' abaic ta chapanel ta stojol
ti buch'utic xch'unojic ti Diose?
2 ¿Mi mu xana'ic ti vo'oxuque ti ta sta yorail
ti ta xachapanic ti cristianoetique? Ti mi jech ta
xachapanic ti cristianoetique, ¿mi yu'un ja' mu
xu' avu'unic xchapanel ti c'usiuc no'ox uni bic'tal
c'opetique?
3 ¿Mi mu xana'ic ti ta jchapantic xtoc ti
ángeletique? Ti mi jeche, más to xu' avu'unic
ta xchapanel ti jutuc c'op li' ta sba banomile.
4 Ti mi oy ac'opic ti ta sc'an chapanele, ¿c'u
cha'al tey chba avac' abaic ta chapanel ta stojol
ti buch'utic altic ta xilic ti jch'unolajeletique?
5 Ti jech ta xacalboxuque, yo' jech xaq'uexavic.
¿Mi yu'un mu'yuc buch'u junucal avu'unic ti oy
sbijil ta xchapanel ti yermanotaque?

6 C'alal oy ac'opic schi'uc ti yane, ¿mi yu'un
ja' tsots sc'oplal chba ac'anbeic parte ta stojol ti
juezetic ti ma'uc jch'unolajeletique?
7 Ti jech ta xavac' abaic ta chapanele, lach'ayic
ta be ta j'ech'el. ¿Mi mu ja'uc lec xana' ti cuchuc
avu'unic ti ilbajinele? ¿Mi mu ja'uc lec xana' ti
ac'o yelc'anoxuque?
8 Pero ti le' une, mu'yuc atuq'uilic ti c'usi ta
xapasbe abaique. Yu'un avermano no'ox abaic
ti ta xavilbajin abaique, ti ta xavelc'an abaique.
9 Ti vo'oxuque ¿mi yu'un mu xana'ic lec ti
buch'utic toj chopolique, mu x'ochic batel ti bu ta
xventainvan ti Diose? Jech o xal un, bijanic me.
Mu me xavac' abaic ta lo'lael. Yu'un ti buch'u
ta xmulivaje, ti ta xrioxinic ti c'usi meltsanbil ta
c'abale, ti ta stsac schi'il ta vinicale,
10 ti ta x'elc'aje, ti ta xyu'nin ti ma'uc yu'une,
ti jyacubele, ti jlo'iltavaneje, ti jlo'laej ta q'uine,
scotol ti jech taje, mu xu' ta x'ochic batel ti bu ta
xventainvan ti Diose.
11 Na'ic me ti jech a'elanic to ox jlom
ti vo'oxuque. Avi tana un, pocbiloxuc xa,
ch'acbiloxuc xa ta yajtunel ti Diose. Laj xa
ataic ti lec xa'ilatic yu'un ti Dios ta sventa ti
Cajvaltic Jesuse schi'uc ti Sch'ul Espíritu ti Dios
cu'untique.

Ma'uc sventa mulil ti jbec'taltique

12 Oy buch'utic ta xalic ti libreotic ta spasel ti
c'usiuc no'ox lec ta xca'itique. Jech melel, xu' ta
jpastic scotol, pero mu scotoluc ti lec ti c'usi ta
jtatic yu'une. Manchuc mi libreotic ta spasel ti
c'usi lec ta xca'itique, pero ti vu'une mu xcac'
jba ta mosovinel yu'un.

13 Melel, ti jve'eltique ja' ta xtun yu'un ti
jch'utique. Ti jch'utique ja' yavil ti jve'eltique.
Pero ti schibal taje ta x'ech' sc'oplal yu'un ti
Diose. Pero mu meleluc ti ja' sventa mulivajel
ti jbec'taltique. Ti jbec'taltique, ja' yu'un ti Caj-
valtique. Ti Cajvaltique, ja' yu'un ti jbec'taltique.
14 Jech chac c'u cha'al icha'cuxesat yu'un Dios
ti Cajvaltique, ja' jech ta xischa'cuxesotic ti Dios
ta sventa ti smuc'ul stsatsale.

15 ¿Mi mu xana'ic ti abec'talic jujunoxuque
ti ja' sbec'talinoj ti Cristoe? ¿Mi yu'un xu' ta
xcac'be xchi'in jmulivajel ants ti jbec'tal ti ja'
yu'un ti Cristoe? ¡Bu xata ti staq'ue!
16 ¿Mi yu'un mu xana'ic xtoc, ti jun vinic ti
ta xchi'in ti jmulivajel antse ti jun sbec'talic ta
xc'otic ti schibalique? Ja' jech ta xal xtoc ti sc'op
Diose: “Ti schibalique jun ta xc'otic”, xi.
17 C'alal mi oy buch'u ipasic xa ta jun schi'uc
ti Cajvaltique, ti schibalique jun xa snopobil ic'ot
yu'unic.

18 Jech o xal un, j'ech'el comesic ti mulivajele.
Yu'un ti mulivajele ja' ta soques ta j'ech'el ti
jbec'taltique. C'usiuc no'ox ti yan mulile, ja' mu
sta.
19 ¿Mi mu xana'ic ti abec'talique ti ja' templo
yu'un ti Ch'ul Espíritu ti laj yac'boxuc ti Diose?
Jech ti Ch'ul Espíritue nacal ta atojolic. Jech o xal
un, mu avu'unuc aba atuquic.
20 Yu'un ti Diose, toyol atojolic laj smanoxuc.
Jech o xal un, aq'uic ta ich'el ta muc' ti Dios yu'un
ti abec'talique schi'uc ti ach'ulelique. Ti schibal
taje, ja' yu'un ti Diose.

7

Bijubtasel yu'un ti nupunele

1 Avi tana un, ta jtac'boxuc ava'iic ti c'usi
laj ajac'beicun ta acartae. Melel, lec ti mi mu
xnupun ti viniquetique.
2 ¡C'u stu un! ti jech mu vocoluc ta xijyac'otic
ta mulil ti jbec'taltique, jech o xal ja' lec mi oy
yajnilic ti jujun viniquetique, mi oy smalalic ti
jujun antsetique.
3 Ti malalile, mu me sjalan sba ta stojol ti
yajnile. Ja' jech xtoc ti ajnilile, mu me sjalan sba
ta stojol ti smalale.
4 Ti ajnilile, mu yu'unuc stuc ti sbec'tale. Yu'un
ja' yu'un ti smalale. Ja' jech xtoc ti malalile,
mu yu'unuc stuc ti sbec'tale. Yu'un ja' yu'un ti
yajnile.
5 Jech o xal un, mu me smacbe sba yo'ntonic.
Ja' no'ox xu' ta spajes sbaic jayib c'ac'al ti mi co'ol
ta snopic schibalic ti ta staic ta c'oponel ti Diose.
Ts'acal to un, ac'o xchi'in sbaic yan velta. Yan ti
mi jal ta smacbe sba yo'ntonique, xu' ta stsalatic
yu'un ti pucuje.
6 Ti va'i s'elan ta xcalboxuc taje, ma'uc ta
jpasoxuc ta mantal, ja' no'ox ti mi jech ta
xac'anique.
7 Ti vu'une jc'anuc ca'i ti jechuc a'elanic jech
chac c'u cha'al ti vu'une. Pero ti Diose, yalel toyol
ti c'u s'elan yac'ojbotic ti jbijiltic ta jujun tale.
8 Ti vu'un ta xcale, ti tojol tseb queremetique
schi'uc ti me'unal antsetique, lec ti mu xnupunic
jech chac c'u cha'al ti vu'une.

9 Pero mi mu xu' yu'unic ti jech stuquic no'oxe,
ac'o nupunicuc. Yu'un más lec ti mi ta xnupune,
ja' toj chopol ti sts'icoj ti svocole.
10 Ti buch'utic nupunemic xae, ta xcalbe man-
tal ti mu me xicta comel smalal ti antse, ti mu
me xicta comel yajnil ti vinique. Ti va'i s'elan
laj cal taje, ma'uc jmantal jtuc, ja' smantal ti
Cajvaltique.
11 Ti mi oy bu ic'ot ta pasel ti laj yicta comel
smalal ti antse, tey me va'vunuc o. O mi mo'oje,
ac'o slajesbe sba yo'ntonic schi'uc ti smalale. Ja'
jech xtoc ti malalile mu me sbaj o ti yajnile.
12 Ti yan li' ta xcalboxuc talele, ma'uc smantal
ti Cajvaltique, ja' vu'un jtuc ta xca'i ti jech ta
sc'an pasele. Ti mi oy jun jch'unolajel ti ma'uc
jch'unolajel ti yajnile, pero mi jun yo'nton schi'uc
ti smalale, mu me sbaj yajnil ti vinique.
13 Ti mi oy jun jch'unolajel ants ti ma'uc
jch'unolajel ti smalale, pero mi jun ti
yo'ntonique, mu me sbaj smalal ti antse.
14 Manchuc mi ma'uc jch'unolajel ti malalile,
pero ta smaquibe syaxal ti yajnil ti jech
jch'unolajel yic'oje. Jech xtoc mi ma'uc
jch'unolajel ti antse, pero ta smaquibe syaxal ti
smalal ti jech jch'unolajel yic'oje. Ti manchucuc
jech s'elan taje, co'ol s'elan ma'uc snich'nab
jch'unolajel ti snich'nabique. Pero le'e, snich'nab
jch'unolajel ta x'ilatic yu'un ti Diose.
15 Pero mi ta ono'ox sc'an ta xbajvan ti buch'u
ma'uc jch'unolajele, ac'o me sch'ac sbaic. Ti
buch'u bajbile libre ta xc'ot, mi ja' ti vinique, mi
ja' ti antse. Yu'un ti jech laj yic'otic ti Diose, ja'
ta sc'an ti jun co'ntontique.

16 ¿C'usi xavut xana' ti vo'ote, ajnilil, ti xu' ta
xcol avu'un ti amalale? ¿C'usi xavut xana' ti
vo'ote, malalil, ti xu' ta xcol avu'un ti avajnile?
17 Ti c'u a'elanic cuxuloxuc c'alal lataatic
ta iq'uel yu'un ti Dios ta jujun tale, jechuc
me comanic o. Ja' jech ta xcalbe scotol ti
jch'unolajeletic ta jujun tsobobbaile.
18 Ti mi yich'oj circuncisión ti c'alal itaat ta
iq'uel yu'un ti Diose, jechuc me comuc o ti
yich'oj ti circuncisione. Mi mu'yuc to ox yich'oj
circuncisión ti c'alal itaat ta iq'uel yu'un ti Diose,
mu me xac'be sba ti circuncisione.
19 Yu'un ma'uc tsots sc'oplal mi quich'ojtic ti
circuncisione, mi mu'yuc. Ti tsots sc'oplale, ti
ac'o jpastic ti c'usi sc'an ti Diose.
20 Ti c'u s'elan itaatic ta iq'uel yu'un ti Dios ta
jujun tale, jechuc me comuc o.
21 Mi chonbilot ta mosovil ti c'alal laj staot ta
iq'uel ti Cajvaltique, mu xavul avo'nton yu'un.
Pero ti mi oy bu ta xc'ot ta pasel ti ta scoltaot
loq'uel ta mosovil ti avajvale, ich'o me ta muc'.
Yavil ti coltabilot xa yu'un ti Cajvaltique.
22 Ti buch'u tiq'uil ta mosovil ti c'alal itaat ta
iq'uel yu'un ti Cajvaltique, avi tana un, colem xa,
ochem xa ta yajtunel ti Cajvaltique. Ja' jech xtoc
ti buch'u mu'yuc tiq'uil ta mosovil ti c'alal itaat
ta iq'uel yu'un ti Cajvaltique, avi tana un, ochem
xa ta yajmosov ti Cajvaltique.
23 Yu'un toyol atojolic laj smanoxuc ti Diose.
Jech o xal un, mu me xarioxinic ti cristianoe-
tique.
24 Jech o xal un, Quermanotac, junuc me
avo'ntonic ti c'u s'elan lataatic ta iq'uel yu'un ti

Cajvaltic ta jujun tale.

25 Yan ti buch'u mu'yuc to nupunemique,
mu'yuc yan mantal ti laj yac'bun jna' ti Cajvaltic
ti ta xcalbee. Pero ti jech laj xc'uxubinun ti
Cajvaltique, xu' xach'un ti c'u s'elan ta jbijubta-
soxuque.
26 Ta scoj ti liquem xa ti vocole, ti vu'un ta
xcale, ti jechuc me staojuc yav ti c'u s'elan oy
ti viniquetique.
27 Ti buch'u nupul ts'acalic xae, mu me xch'ac
sbaic. Ti mi mu'yuc to nupul ts'acalique, mu to
me sa'ic.
28 Pero ti mi ta xanupunique, ma'uc ta xata o
amulic. Mi ta xnupunic ti tojol tsebetique, ma'uc
ta sta o smulic. Pero ti buch'u ta xnupij sts'aquie
ta x'ayan svocolic ti li' cuxulique. Jc'anuc ca'i ti
mu me xataic ti avocolique.

29 Quermanotac, ti c'usi ta jc'an ta xcale, ja' li'e:
Mu xa jaluc batel ti c'ac'ale. Jech o xal ti buch'u
oy yajnile, co'oluc s'elan ti mu'yuc yajnil ta xa'ie.
30 Ti buch'utic oyic ta me'inale, co'oluc
s'elan ti mu'yuc ti at o'nton ta xa'ie. Ti
buch'utic xmuyubajique, co'oluc s'elan ti mu'yuc
xmuyubajique. Ti buch'utic ta xmanolajique,
co'oluc s'elan ti ma'uc yu'unic ti c'usi laj sman-
ique.
31 Ti buch'utic staojic scotol yo' lec oyic li'
ta sba banomile, co'oluc s'elan ti mu'yuc c'usi
staojique. Yu'un scotol ti c'usi ti li' oy ta sba
banomile yantic xa xlaj sc'oplal.

32 Ja' jech ta jbijubtasoxuc, yu'un ta jc'an ti mu
oyucoxuc ta vul o'ntone. Yu'un ti vinic ti buch'u

ch'abal ti yajnile, ja' no'ox oy ta yo'nton ti c'usi
ta sc'an ti Cajvaltique, ti lec ta x'ilat yu'une.
33 Pero ti c'alal oy xa ti yajnile, ta suj sba ta
sa'el ti c'usitic ta xtun yu'unic li' ta banomile, yo'
jech lec oy schi'uc ti yajnile.
34 Ja' jech xtoc ti ants ti malijeme, mu xco'olaj
schi'uc ti buch'u mu'yuc malijeme. Yu'un ti
buch'u mu'yuc malijeme, ja' no'ox ta spas ti c'usi
ta sc'an ti Cajvaltique, yo' jech sjunul yo'nton
yacoj sba ta tunel yu'un ti Diose. Pero ti buch'u
malijem xae, ta suj sba ta sa'el ti c'usi ta xtun
yu'unic li' ta sba banomile, yo' jech lec oy schi'uc
ti smalale.
35 Ti va'i s'elan ta xcal taje, ja' alequilalic. Mu
yu'unuc ta jmac avo'ntonic. Ja' no'ox ta jc'an ti
junuc avo'ntonique, ti libre ac'o abaic ta tunel
yu'un ti Cajvaltique.
36 Ti mi oy jun vinic ti ta snop ti chopol ti
ta xmalij ti stsebe, pero mi ta xil ti jva'lej xa
ti stsebe, ti ta xmalij ya'ie, ac'o yac' ta malijel.
Ma'uc mulil.
37 Pero mi oy buch'u ta snop lec ti mu xac'
ta malijel ti stsebe, yu'un ta xil ti mu sc'an ta
xmalije, lec ono'ox xtoc.
38 Jech o xal un, ti buch'u ta xac' ta malijel ti
stsebe, lec ti jech ta spase. Ja' jech xtoc ti buch'u
mu xac' ta malijel ti stsebe, ja' más to lec ti jech
ta spase.
39 Ti ants ti nupunem xae, persa yic'oj sbaic ta
xcomic ti c'u sjalil cuxul ti vinique. Ti mi cham
ti vinique, libre ta xc'ot yu'un ti mantale. Mi
sc'ane, xu' ta xnupij yan velta. Yavil ti mi co'ol
jch'unolajeletique.

40 Pero ti vu'une ta jnop ti ja' más xmuyubaj ti
mu xa xmalij yan velta ti antse. Ti jech ta xcal
taje, yu'un jch'ulelinojbe sch'ulel ti Diose.

8

*Ti ve'liletic ti ac'bil ta smoton ti c'usitic melt-
sanbil ta c'abale*

1 Ti li'e, ta xcalboxuc ava'iic sc'oplal ti ve'lil
ti ac'bil ta smoton ti c'usi meltsanbil ta c'abale.
Ti jujunotique ta jnoptic ti oy smelol ti c'usi ta
xcaltique. Ti c'usi jna'tic calojtique, ja' no'ox ta
jtoy jbatic schi'uc. Yan ti sc'uxul o'ntonale, ja' ta
xists'itesotic ta stojol ti Cajvaltique.
2 Mi oy buch'u ta snop ti ta sna' scotol yaloje,
mu to laj sta ti c'usi lec ta nopele.
3 Mi oy buch'u c'ux ta xa'i ti Diose, x'ojtiquinat
yu'un ti Diose.
4 Ja' yu'un un, ¿mi stac' ti'el ti beq'uet ti ac'bil
ta smoton ti c'usi meltsanbil ta c'abale? ¿Mi
mu stac' ti'el? Jna'tic lec ti mu cuxuluc ti c'usi
meltsanbil ta c'abale. Yu'un jun no'ox ti Diose.
Mu'yuc yan.
5 Ti li' ta banomile, ep ti buch'utic sbisojic ta
rioxetic ti c'usitic oy ta vinajele, ti oy ta banomile.
Ti jech taje, co'ol to s'elan ti ep ti rioxetique, ti
jcoltavanejetique.
6 Pero ti vo'otique mu jechuc ta jch'untic.
Yu'un jna'tic ti jun no'ox ti Diose, ja' ti Totile.
Ja' laj spas scotol ti c'usitic oye. Cuxulotic ta
sventa. Ja' jech xtoc jun no'ox ti Cajvaltique, ja'
ti Jesucristoe, ti ja' ta sventa ti c'usi oy scotole
schi'uc ti vo'otique.

7 ¡C'u stu un! mu scotoluc sna'ic ti mu'yuc
cuxul ti c'usi meltsanbil ta c'abale. Oy jlom ti
buch'u laj to ox yich'ic ta muc' ti c'usi meltsanbil
ta c'abale, c'alal ta slajesic ti ve'lil ti ac'bil ta smo-
tone, ta sventa ti mu'yuc to yip ti yo'ntonique, ta
xa'iic ti ta sta ti smulique.
8 Ta melel, ti c'usi ta jlajestique, ma'uc ta sventa
ti ta jtatic ti lec xijyil ti Diose. Mi ja'uc yantic
xijlecub batel, mi ja'uc yantic xijsoc batel ti mi ta
jlajestique, mi mu'yuc ta jlajestic ti beq'uete.
9 Pero bijanic me yu'un ti jech xu' xati'ic sco-
tole, yo' jech mu xasoquesbeic yo'nton ti buch'u
mu'yuc to yip yo'nton xch'unoj ti Cajvaltique.
10 Xcaltic no'ox ava'iic jech chac c'u cha'al li'e.
Ti vo'ot ti xana' scotol taje, ti mi tey chotolot ta
sti'el ti ve'lil ti ac'bil ta smoton ti c'usi meltsanbil
ta c'abale, ti mi tey ta xayil ti avermano ti mu'yuc
to yip ti yo'ntone, xu' nan ta xlic sti' ti ve'lil ti
ac'bil ta smoton ti loc'tabil rioxe.
11 Ti mi jech ta xapas taje, ti xana' ti mu
cuxuluc ti loc'tabil rioxetique, xu' ta xavac' ta
ch'ayel ti avermano ti ch'abal to yip ti yo'ntone,
ti c'alal icham ti Cristo ta sventa eque.
12 C'alal jech ta xasoquesbe yo'nton ti aver-
mano ti c'alal mu'yuc to yip ti yo'ntone, jech o
xal ti vo'ote ta xata amul ta stojol ti Cristoe.
13 Jech o xal un, ti mi ta jyanijesbe yo'nton ti
quermano ta scoj ti ta jti' ti beq'uete, ja' lec mu
jti' o ta j'ech'el ti beq'uete, yo' jech mu sta smul
ti quermanoe.

9

Yo'nton ti Pabloe

1 Ti jech yajcholc'opun ti Diose, xu' ta
jc'anboxuc ti c'usi ta xtun cu'un ti jechuque. Laj
xa quilbe sat ti Cajvaltic Jesucristoe. Ti Cajvaltic
taje laj xa sjeltaboxuc acuxlejalic ta sventa ti
li'abtej ta atojolique.
2 Oy nan jlom cristianoetic ti mu xisbisicun
ta jcholc'ope. Pero ti vo'oxuque, bisicun ta
jcholc'op. Yu'un ti jech ach'unojic ti Cajvaltique,
ja' cabtel, ja' svinajeb ti jcholc'opun yu'un ti
Cajvaltic ta melele.
3 Ja' jech s'elan ta jpac jc'oplal ta stojol ti buch'u
ta xal ti ma'uc yajtacbolalun ti Diose.
4 Ti mi ta xavac'bun ti jve'el cuch'ome, xu' ta
jtsac, ¿c'u cha'al mo'oj?
5 Ja' jech xtoc ti tauc jc'ane, xu' ta jsa' cajnil ti
ja' jun jch'unolajel antse. Xu' ta jchi'in ta yalel ti
sc'op Diose jech chac c'u cha'al ta spasic ti yan
jcholc'opetique, ti yits'inabtac ti Cajvaltique, ti
Pedroe.
6 ¿Mi yu'un ta xanopic ti ja' no'ox jtuccutic
schi'uc ti Bernabee ti ta persa ta xi'abtejcutic
yo' jech ta jmalq'uin jbacutic c'alal ta xcalcutic
ti lequil ach' c'ope?
7 Mu'yuc buch'u junucal soldadoetic ti ta sbain
stuc ti c'usi xtun yu'une. ¿Buch'u van ta sts'un
uva ti mu ta slo'be ti sate? ¿Buch'u van ta sts'un
ti chijetic ti mu xuch'be ti schu' ti ta spits'e?
8 Mu xanopic ti ta jol no'ox jtuc ti jech ta xcale.
Yu'un jech ta xal xtoc smantal ti Moisese.
9 Yu'un jech ts'ibabil ta libro yu'un ti mantale:
“Mu xavac'beic svosal ti jmajtrigo vacaxe”, xi. Ti
va'i s'elan laj yal ti Dios taje, ma'uc no'ox c'ux ta
yo'nton ti vacaxe.

10 Ja' jc'oplaltic ec. Ja' jlequilaltic ti jech
ts'ibabil ti ta mantale. Yu'un ti buch'u ta sloc ti
banomile schi'uc ti buch'u ta smaj ti ts'unobale,
jech ta spasic yu'un spatoj yo'ntonic ti tey ta xloc'
talel ti sve'elique.
11 Ja' jech ti vu'une, laj jts'un ta avo'ntonic ti
sc'op Diose. ¿Mi yu'un toj ep avocolic ta xavich'ic
ti mi xavac'beicun ti c'usi ta xtun cu'une?
12 Ti jech malq'uinbilic avu'unic ti yan
jcholc'opetique, ja' yu'un un, xu' ta xcal ti ac'o
amalq'uinicun eque.

Pero mu'yuc quich'oj malq'uinel avu'unic. Tey
ts'iquem talel cu'un ti jvocole, yo' jech mu xc'ot
ta avo'ntonic ti manbil avu'unic ti lequil ach' c'op
yu'un ti Cristoe.
13 Ti vo'oxuque xana'ic lec ti buch'utic ta
x'abtejic ta temploe, ja' tey ta staic ti sve'elic ti
jech sbainojic ta yac'bel smoton ti Diose. Tey ta
sti'ic ti sbec'tal ti animaletic ti tey ta smilique.
14 Ja' no'ox jechic ec ti buch'utic ta x'abtejic
ta yalel ti lequil ach' c'ope. Nopbil yu'un ti
Cajvaltique ti tey ta sta ti sve'elic ti bu ta
x'abtejique.
15 Pero mu jechuc laj jpas ta atojolic ti xu'
ta jc'an ti c'usi xtun cu'une. Mu yu'unuc ta
jts'ibaboxuc talel ti jcarta li'e, yo' jech ta jc'an
ti c'usi ta xtun cu'une. Ti mi jech ta jpase,
ja' lec ac'o chamcun yo' jech mu'yuc buch'u ta
xismacbun ta be ti jech ta matanal ta xcal ti lequil
ach' c'ope.

16 Ti jech ta xcal ti lequil ach' c'ope, mu
xu' ta jtoy jba, yu'un ja' laj yac'bun cabtel ti

Cajvaltique. Toj abol jba ti mi mu xcal ti lequil
ach' c'ope.
17 Ti yu'unuc lajuc jt'uj jtuc ti cabtele, xu' ta
xcal ti oy jtojol ta xquich'e. ¡C'u stu un! ma'uc
laj jt'uj jtuc. Ja' ac'bilun yu'un ti Cajvaltique.
18 Pero ti jtojol ti ta xca'ie, ja' ti ximuyubaj xa
yu'un ti mu'yuc ta jc'anbe stojol ti lequil ach' c'op
ti ta xcale, ja' ti mu'yuc ta xcac' ta bainel ti c'usi
xtun cu'un ti jech jcholc'opune.
19 Manchuc mi mu'yuc buch'u smosovinojun,
pero ta xcac' jba ta mosovinel yu'unic scotol, yo'
jech más ep ta xquic'an talel ti cristianoetic ta
stojol ti Cristoe.
20 Ti c'alal oyun ta stojol ti jchi'iltac ti tsots
sc'oplal ta xa'i smantal ti Moisese, ta jco'oltas
jba jech chac c'u cha'al ti stuquique. Ta jpas ti
mantale, manchuc mi mu xa jch'unojuc ti jech ta
xicole. Ja' jech ta jco'oltas jba schi'uc yo' jech ta
xch'unic ti coltaele.
21 Ti c'alal oyun ta stojol ti jyanlumetic ti
mu'yuc ya'binojic smantal ti Moisese, ta jco'oltas
jba jech chac c'u cha'al ti stuquique, yo' jech ta
xch'unic ti coltaele. Ati va'i s'elan ta xcale, mu
yu'unuc ta jbajbe smantal ti Diose, yu'un oyun ta
stojol ti Cristoe.
22 Ti c'alal oyun ta stojol ti quermanotic ti
buch'utic mu'yuc yip ti yo'ntonique, ta jco'oltas
jba jech chac c'u cha'al ti stuquique, yo' jech más
ta x'ayan ta yo'ntonic ta xch'unel ti coltael ti ta
xcalbe ya'iique. Ja' jech ta jco'oltas jba ti c'u
s'elan ti jujuchope, yo' jech ta xch'unic ti coltaele.
23 Jech ta jpas ta sventa ti lequil ach' c'op ti
ja' colebale, yo' jech jmoj ta jtatic ti ta xijcolotic

yu'un ti lequil ach' c'ope.
24 Xana'ic lec, ti jtajimol ti ta x'anilajique,
scotolic ta x'anilajic. Pero jun no'ox ti buch'u ta
xich' ti matanale. Ja'uc me jechucoxuc yo' jech
ta xavich'ic ti matanal yu'un ti Cajvaltique.
25 Scotolic ti buch'utic ta xchapan sbaic ta
tsalvanej ta tajimole, mu xac'be sbaic ti c'usi ta
soquesatique. Ja' jech ta spasic yo' jech ta xich'ic
ti matanale, ac'o mi ja' no'ox xotbil muil nichim
ti mu jaluc xtune. Yan ti vo'otique cac'ojtic batel
persa ta stsalel ti cajcrontatique, yo' ta jtatic ti
matanal ti mu sna' soc sbatel osile.
26 Ti vu'une tuc' ta xi'anilaj batel ti bu ti
spajebe. Ja' jech xtoc mu ta ic'uc ta xjelav ti jc'ob
c'alal ta jmaj ti cajcrontae.
27 Ti vu'une mu xcac'be spas ti jbec'tal ti c'usi
ta sc'ane. Ta x'och ta be cu'un. Jech ta jpas, naca
mi albatcun ti mu jta ti jmotone ti c'alal laj xa
calbe ya'i ti yane ti xu' ta staic ti smotonique.

10

Sc'oplal ti c'usitic meltsanbil ta c'abale

1 Quermanotac, ta jc'an ti ta xana'ic ti scotol ti
jmolmuc'totcutic ta vo'nee ic'bilic batel yu'un ti
toque. Scotolic ech' xtuch'ic ti Tsajal Nabe.
2 Jech o xal un, scotolic laj yac' sba ta stojol
ti Moisese, ti jech ic'bilic yu'un ti toque, ti jech
ijelavic ta nabe, ti ja' señail ti jmoj icom schi'uc
ti Moisese.
3 Ja' jech xtoc scotolic laj sve'ic ti ve'lil ti
i'ac'batic yu'un ti Diose.
4 Scotolic laj yuch'ic ti ch'ul vo' ti iloc' talel ta
ch'ene. Ti vo' ti iloc' ta ch'en taje, ja' yabtel ti

Cristo stuque ti schi'uquic batel ta yalel muyel ti
jmolmuc'totcutique.
5 Ac'o mi scotolic icoltaatic yu'un ti Diose, pero
ichamic ta xocol banomil. Yu'un ti c'u s'elanique,
mu lecuc i'ilatic yu'un ti Diose.
6 Scotol ti va'i s'elan ic'ot ta pasel taje, ja' ta xac'
jna'tic ti mu me xbat ta co'ntontic ta sc'anel ti
chopole jech chac c'u cha'al laj spas ti stuquique.
7 Jech o xal un, mu xarioxinic ti c'usi meltsanbil
ta c'abale jech chac c'u cha'al laj spasic jlom
ti jmolmuc'totcutic ta vo'nee: “Chotiic ta ve'el
uch' vo' ti cristianoetique. Ts'acal to un, lic
smuyubtaic ti yajrioxique”, xi ta xal ti sc'op
Diose.
8 Ja' jech xtoc, mu me jpastic ti mulivajele jech
chac c'u cha'al laj spasic jlom ti jmolmuc'totcutic
ta vo'nee. Jech o xal un, ta jun no'ox c'ac'al,
ichamic oxib scha'vinic ta mil (23,000).
9 Mu me jpastic ti ta jq'uelbetic yutsil yo'nton
ti Diose jech chac c'u cha'al laj spas jlom ti
jmolmuc'totcutique. Jech o xal ti stuquique ti'bil
ta chon ilajic.
10 Mu me xcaltic ti ta'lo xca'itic ti c'u s'elan ta
spas ti Dios ta jtojoltique jech chac c'u cha'al laj
spasic jlom ti jmolmuc'totcutique. Tey imilatic
yu'un ti ángel ti sbainoj ti lajebale.
11 Scotol ti c'usi ic'ot ta pasel ta stojol ti
jmolmuc'totcutic ta vo'nee, ti tey ts'ibabil icom
ta sc'op Diose, ja' jbijubtaseltic yu'un, ti jech li'
to cuxulotic ti slajebtic xa batel ti c'ac'ale.
12 Jech o xal un, ti buch'u ta xal ti oy yip co'nton
ta stojol Dios ti xie, bijuc me, naca me yaluc ta
mulil.

13 Ti jech ta xavich' avocolic yu'un ti lajeltsaele,
mu yanuc. Co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ta
xa'iic scotol ti yan cristianoetique. Ti vo'oxuque
pato avo'ntonic ta stojol ti Diose. Yu'un ti stuque
mu teyuc no'ox sq'ueloj ti ch-epaj batel ti mu
xa xcuch avu'un ti lajeltsaele. C'alal ta xtal ti
lajeltsaele, ja' stuc ti Dios ta xac' jna'tic c'u s'elan
ta xaloc' yu'un ti lajeltsaele. Ja' jech tsalbil ta
xc'ot avu'un.
14 Jech o xal un, Quermanotac, q'uejo abaic ta
xrioxinel ti c'usi meltsanbil ta c'abale.
15 Ti jech ta xajc'oponoxuque, yu'un oy xa
snopobil avu'unic. Xu' xanopic ti oy smelol ti
c'usi ta xcale.
16 C'alal ta xcalbetic vocol ti Dios ti ta xcuch'tic
ti ya'lel uva ti ta jpastic sna'obil ti Cajvaltique, ja'
svinajeb ti jun co'ntontic schi'uc ti Cristo ti jech
laj smal ti sch'ich'ele. Ja' jech xtoc ti c'alal ta
jch'acolanbe jbatic ta sve'el ti pane, ja' svinajeb
ti jun co'ntontic schi'uc ti Cristo ti jech laj yac'
sba ta milele.
17 Manchuc mi epotic, pero jun no'ox ti pan ti
ta jve'tic jcotoltique. Ti jech taje, ja' svinajeb ti
junotic jcotoltic ta stojol ti Cristoe.
18 Nopic lec c'u s'elan laj spasic ti j'israeletique.
Ati buch'utic laj sti'ic ti smoton Dios ti ta
xchiq'uique, ja' svinajeb ti jun yo'ntonic schi'uc
ti Diose.
19 Ti beq'uet ti ac'bil ta smoton ti c'usi melt-
sanbil ta c'abale, mu yu'unuc ta xcal ti isoquesat
yu'un ti c'usi meltsanbil ta c'abale. Staoj yav
beq'uet ono'ox.
20 Ti c'usi ta xcale, ja' li'e. Ti c'alal ta xac'beic
smoton rioxetic ti buch'utic mu xojtiquinic ti

Diose, ja' ta xac'beic smoton ti pucuje, ma'uc ti bats'i Diose. Ja' mu lecuc ta xca'i ti ta xaco'oltas avo'ntonic schi'uc ti pucuje.
21 Yu'un mi jun avo'ntonic ta xavuch'ic ti ya'lel uvae schi'uc ta xave'ic ti pan ti ta xapasic sna'obil ti Cajvaltique, mu smeloluc ti c'alal jun avo'ntonic chotoloxuc ta xalajesic ti ve'lil ti ac'bil ta smoton ti pucujetique.
22 ¿Mi lec xana'ic ti ta xcac'tic ilinuc ti Diose? ¿Mi yu'un vo'otic ech'em cajal xca'i jbatic?

Ti c'usi ta jpastique ja'uc me sc'uxubinel ti yane

23 Melel ti c'usi ta xalique ti libreotic ta spasel ti c'usi lec ta xca'itique. Pero mu scotoluc ti lec ti c'usi ta jtatic yu'une. Jech melel, libreotic ta spasel ti c'usi lec ta xca'itique. Pero mu scotoluc ti ta xijch'i yu'un ta yich'el ta muc' ti Cajvaltique.
24 Ti c'usi ta xapasique, ja'uc slequilal ti yan cristianoetique. Mu me ja'uc no'ox ta xapasic ti c'usi lec ta xava'i atuquique.
25 Tunesic scotol ti ve'lil ti ta xchon ta ch'ivite. Pero mu xajac'olanic un, yo' jech mu xana'eticuc ta xati'ic.
26 Yu'un ti banomile schi'uc scotol ti c'usitic ta xch'i yu'une, ja' yu'un ti Cajvaltique.
27 Mi ta xa'ic'atic ta ve'el yu'un ti ma'uc jch'unolajele, ti mi labatique, lajesic scotol ti c'usitic ta xa'ac'batique. Pero mu xajaq'uic ti c'usi ta xalajesique, yo' jech mu'yuc c'usi xal avo'ntonic.
28 Pero mi oy buch'u ta xalbot: “Ti beq'uet li'e, ja' ac'bil ta smoton ti c'usi meltsanbil ta c'abal”, mi xayute, mu me xati'ic, yo' jech mu xyanij

yo'nton avu'un ti buch'u jech laj yale, yo' mu
xlo'ilaj ti o'ntonale.
29 Ti jech ta xcal ti ta xlo'ilaj ti o'ntonale, ja' ti
yane, ma'uc ti vo'ote.

Pero oy buch'u xu' jech ta sjac'boxuc: "¿C'u
cha'al ta jmacbe jba ta slajesel ve'lil ta sventa
yo'nton yan ti c'alal libre oyune, ti xu' ta jlajese?
30 Yu'un ti vu'une ta xcalbe vocol ti Dios ti
c'usi ta jlajese. Jech o xal un, ¿c'u cha'al ta
xisna'leicun ti ta jlajese?", xi.
31 Ta sc'an ti bijanique. Yu'un ti ta xave'ique,
ti ta xavuch'ic vo'e, c'usiuc no'ox yan ti ta
xapasique, ja'uc me yich'el ta muc' ti Dios ti c'usi
ta xapasique.
32 Tuc'ulano me abaic yo' jech mu junuc ta
xasoquesbe yo'ntonic ti j'israeletique, ti jyan-
lumetique, ti jch'unolajeletique.
33 Yu'un ti vu'une ta xcac' persa ta spasel ti
c'usi leque, yo' jech ta xcol ti yane. Ma'uc no'ox
ta jpas ti c'usi lec ta xca'i jtuque.

11

1 Jech o xal un, ti vo'oxuque pasic ti c'u s'elan
ta jpase. Yu'un ti vu'une ta jpas jech chac c'u
cha'al laj spas ti Cristoe.

Ti antsetic ti oy ta tsobobbaile

2 Ximuyubaj xa avu'unic, Quermanotac, ti
mu'yuc ach'ayojicun ta avo'ntonique, ti staoj yav
ach'unojic ti c'u s'elan laj jchanubtasoxuque.
3 Pero a'yic lec un, ti jujun vinique, ja' sjolino-
jbe sjol ti Cristoe. Ja' jech xtoc ti jujun ajnilile, ja'

sjolinojbe sjol ti smalalique jech chac c'u cha'al
Cristo ti ja' sjolinojbe sjol ti Diose.
4 Mi slapoj spixol jun vinic ti c'alal ta sta ta
c'oponel ti Dios ta tsobobbaile, o ti c'alal ta xac'
ta na'el ti c'usi ch-ac'bat sna' yu'un ti Diose, jech
ta xac' ta q'uexlal ti Cristoe.
5 Ja' jech xtoc mi mu'yuc smacoj sjol jun ants ti
c'alal ta sta ta c'oponel ti Diose, o ti c'alal ta xac'
ta na'el ti c'usi ch-ac'bat sna' yu'un ti Diose, jech
ta xac' ta q'uexlal ti smalale. Ti jech taje, co'ol to
s'elan ti setoj scotol ti stsotsil sjole.
6 Mi mu smac sjol ti antse, ac'o set loq'uel ti
stsotsil sjol ta j'ech'ele. Pero mi q'uexlal sba ta
xa'i ti jech t'anal ti sjole, ja' lec ac'o smac ti sjole.
7 Yan ti vinique mu xu' ta smac ti sjole. Yu'un
ti stuque ja' sloc'obbail ti Diose, xojobin yutsilal
ti Dios ta stojole. Yan ti antse xojobin yutsilal ti
smalal ta stojole.
8 Ti sba vinic ti imeltsanat yu'un ti Diose
ma'uc tey ital ta stojol ti antse. Yu'un ti ants
ti laj smeltsan ti Diose, tey iloc' talel ta stojol ti
vinique.
9 Ti jech imeltsanat ti antse, yo' jech oy schi'il
ti vinique. Mu yu'unuc ja'uc laj sc'an schi'il ti
antse, ja' ti mu'yuc to ox ti antse.
10 Jech o xal ti antse tsots sc'oplal ti ta smac
ti sjole, yo' jech ta xvinaj ti ta snijan sba ta
stojol ti smalale, yo' jech lec ta x'ilat yu'un ti
ángeletique.
11 Ac'o mi jech taje, pero nopbil yu'un ti Dios ti
co'ol ta xtun yu'un sbaic ti schibalique.
12 Melel, ti antse iloc' talel ta stojol ti sba
vinique. Pero ja' jech xtoc ti jujun vinique ta

x'ayan talel ta stojol ti antsetique. Scotol ti va'i s'elan taje, ta xlic talel ta stojol ti Diose.

13 Nop ava'iic, ¿mi lec ti mu'yuc smacoj sjol ti ants c'alal ta sta ta c'oponel ti Diose?
14 C'alal natic ti joltic ti vo'otic vinicotique, jna'tic lec ti q'uexlal sbae.
15 Ti jech natic sjolic ti antsetique, jun yutsil. Yu'un ja' smac sjol ac'bilic ti jech natic ti sjole.
16 Pero mi oy buch'u mu lecuc ta xa'i ti va'i s'elan ta xcal taje, ac'o me sna'ic ti mu'yuc xa yan jtaleltic ti bu'yuc no'ox ta stsob sbaic ti jch'unolajeletique.

Laj syanijesbeic smelol sna'obil ti Cajvaltique

17 Ta jts'ibaboxuc talel ti juteb jcarta li'e ti ta xcalboxuc ava'iic ti mu ximuyubaj xa avu'unique. Yu'un ti c'alal ta xatsob abaique, ma'uc ta xalecubic yu'un. Ja' no'ox ta xasoques abaic.
18 Yu'un oy bu li'albat ac'oplalic ti c'alal ta xatsob abaic ti ta xapasic sna'obil ti Cajvaltique, jeltos avo'ntonic. Ta jch'un ti jech ta xapasique.
19 Yu'un ti jech jeltos avo'ntonique, ta ono'ox xc'ot ta pasel ti ta xach'ac abaique, yo' jech ta xvinaj ti buch'u ti bats'i jch'unolajeletique.
20 Ti va'i s'elan cha'ch'acoxuque, yu'un ma'uc xa ti sna'obil ti Cajvaltic ta xapasic ti c'alal ta xatsob abaique.
21 C'alal ta sta xa yorail ti ve'ele, jujunoxuc ta xajelavic ta slajesel ti ave'elique. Ti yane tey sts'icoj vi'nal ta xcom avu'unic. Ti yan xtoque oy bu ta xc'ot ta pasel ti tey ta xyacube.

22 Ti jech ta xapasic taje, ¿mi yu'un mu'yuc
anaic ti tey ta xave'ic chavuch'ic vo'e? Ti jech ta
xapasic taje, mu xavaq'uic ta venta ti junoxuc xa
ta xayiloxuc ti Diose. Ja' jech xtoc ta xavaq'uic ta
q'uexlal ti quermanotic ti buch'utic mu'yuc c'usi
x'ayan yu'unique. Ta jbel sc'oplal mu xloc' ta que
ti ximuyubaj xa avu'unic ti jech ta xapasic taje.

Jech ilic sna'obil ti Cajvaltique
(Mt 26:26-29; Mr 14:22-25; Lc 22:14-20)

23 Ja' stuc ti Cajvaltic laj yac'bun jna' ti c'u
s'elan laj jchanubtasoxuque. Ti yac'obalil ti
i'ac'at ta c'abal ti Cajvaltic Jesuse, laj stsac ti
pane.
24 C'alal laj yalbe vocol ti Diose, laj xet' ti pane.
Jech laj yal: "Ve'anic ti pan li'e. Ja' ti jbec'tal ti ta
xyayij ta sventa alequilalique. Jech me xapasic
o, yo' ta xavulesicun ta avo'ntonic", xi.
25 Ja' jech xtoc ti c'alal laj yo'ntonic ta ve'ele,
ti Cajvaltic Jesuse laj stsac ti sbisol ya'lel uvae.
Jech laj yal: "Ti ya'lel uva li'e, ja' xa ti ic'ot ta
pasel ti ach' trate ta sventa ti ta xmal ti jch'ich'ele.
Ti jujun velta ti ta xavuch'ique, pasic me yo' ta
xavulesicun ta avo'ntonic", xi.
26 Ti jech jujun velta ta xapasic sna'obil ti
Cajvaltique, ti ta xave'ic ti pane, ti ta xavuch'ic
ti ya'lel uvae, ja' ta xavaq'uic ta na'el ti icham ti
Cristoe. Jech me xapasolanic o ti c'u sjalil mu to
ta xtal ti Cajvaltique.

Ti c'u s'elan ta pasel sna'obil ti Cajvaltique

27 Ja' yu'un un, buch'uuc no'ox ta sve' ti pane,
ta xuch' ti ya'lel uvae, ja' ti sna'obil ti Cajvaltique,
mi ma'uc yich'el ta muc' ti Dios ti jech ta spase,

ta sta smul ti c'alal ta slajesbe sbec'tal sch'ich'el
ti Cajvaltique.
28 Jech o xal ti c'alal mu to xlic jve'tic ti pane, ti
ta xcuch'tic ti ya'lel uvae, ja' ta sc'an ti ac'o ca'i
jbatic lec c'u s'elan ti snopobil cu'untique.
29 Yu'un mi ja' no'ox ta jve'tic ti pane, ti ta
xcuch'tic ti ya'lel uvae, pero mi mu jnoptic lec
smelol ti ja' iyayij sbec'tal ti Cajvaltique, ja' no'ox
castigo ta jsa'tic ti jech ta jpastique.
30 Jech o xal un, ep ti jchameloxuque, ti lubul
pich'il ti abec'talique. Oy jlom lachamic xa.
31 Ti tauc jtuc'ulan jbatique, mu jechuc ta
stsitsotic ti Cajvaltique.
32 C'alal ta xil ti Cajvaltic ti mu jtuc'ulan
jbatique, ta stsitsotic yo' jech mu jmojuc ta xijbat
ta ch'ayel schi'uc ti buch'utic ti ventainbilic
yu'un ti sba banomile.
33 Jech o xal un, ti c'alal ta xapasbeic sna'obil ti
Cajvaltique, Quermanotac, malao abaic yo' jech
jmoj tsoboloxuc ta xave'ic.
34 Ti mi oy buch'u ta xvi'naje, ac'o ve'uc ta sna,
yo' jech mu x'ac'bat tsitsel yu'un ti Diose ti toj
yan o avo'ntonic c'alal ta xatsob abaique. Ti c'usi
yan ti ta sc'an chapanele, ja' to ta jchapan c'alal
mi lic'ot ta atojolique.

12

Ti jbijiltic ti ta xijyac'botic ta jujuntal ti Ch'ul Espíritue

1 Avi tana lie, Quermanotac, ta jc'an ta xcal-
boxuc ava'iic sc'oplal ti jbijiltic ti yac'ojbotic ti
Ch'ul Espíritu ta jujun tale.

2 Xana'ic lec ti c'alal ma'uc to ox
jch'unolajeloxuque, ja' no'ox laj arioxinic ti
c'usitic meltsanbil ta c'abal ti mu xc'opoje.
3 Ti buch'u ta xale: “Mu xtun ti Jesús”, ti xie,
na'ic me lec ti ma'uc ac'bil sna' yu'un smuc'ul
stsatsal ti Ch'ul Espíritu ti jech ta xale. Yan ti
buch'u ta xale: “Ja' Cajval ti Jesús”, ti xie, na'ic
me lec ti ja' ac'bil sna' yu'un smuc'ul stsatsal ti
Ch'ul Espíritu ti jech ta xale.
4 Ti jujun viniquetique yalel toyol ti sbijilic ta
x'ac'batique. Pero jun no'ox ti yajval ta xaq'ue,
ja' ti Ch'ul Espíritue.
5 Yalel toyol ti c'u s'elan ta xijtunotique. Pero
jun no'ox ti Cajvaltic ti jech ta xijtun yu'une.
6 Yalel toyol ti c'usi xu' cu'untique. Pero jun
no'ox ti Dios ti jech yac'ojbotique.
7 Ja' stuc ti Dios ta xac' iluc yabtel ti Ch'ul
Espíritu ta jtojoltic ti jujun tale, yo' jech ta
jcoltaan jbatic.
8 Ta sventa ti Ch'ul Espíritue, oy jlom ac'bilic
sbijilic ti ta xalic ti c'usi ta sc'an ti Dios ti ta
jpastique. Oy jlom xtoc ac'bilic sbijilic yu'un
ti Ch'ul Espíritue ti ta xalbeic smelol ti c'usitic
vocol ta a'yibel ti smelole. Jun no'ox ti Ch'ul
Espíritu ta xaq'ue.
9 Oy jlom xtoc ac'bilic sbijilic ta xch'unel ti
Cajvaltique. Oy jlom xtoc ac'bilic yipic ta scolesel
ti jchameletique.
10 Oy jlom xtoc ac'bilic sbijilic yo' jech ta
svinajesic smuc'ul stsatsal ti Diose. Oy jlom xtoc
ac'bilic sbijilic yo' jech ta xalic ti c'usi ch-ac'bat
sna'ic yu'un ti Diose. Ti jlom xtoque ac'bilic
sbijilic yu'un ti Diose ta yojtiquinel mi ja' yabtel

pucuj, o mi yabtel ti Ch'ul Espíritu ti c'usi ta xalique. Oy jlom xtoc ac'bilic sbijilic ti xu' ta xc'opojic ta yan c'opetique. Oy to jlom xtoc ac'bilic sbijilic yo' jech xu' ta svinajesbe smelol ti c'usi laj yich' alel ta yan c'opetique.

11 Scotol taje, ja' yabtel stuc ti Ch'ul Espíritue, ja' ti Buch'u ta xac' ti yalel toyol jbijiltic ti c'u s'elan ta sc'an stuque.

Lijpas ta jun jcotoltic

12 Ti jbec'taltique jun no'ox. Pero ep ta tos ti c'u s'elan stsacanojan sbae. Ja' jechotic ec ti oyotic ta stojol ti Cristoe.

13 Manchuc mi j'israelotic, mi jyanlumotic, mi mosovinbilotic, mi ma'uc mosovinbilotic, pero c'alal laj quich'tic ti vo'e, lijc'ototic ta jun jcotoltic ta sventa ti jun no'ox ti Ch'ul Espíritue. Ja' jech xtoc laj quich'tic ti Ch'ul Espíritu jcotoltique.

14 Ti jbec'taltique mu jtosuc no'ox. Yu'un ep ta tos stsacanojan sba.

15 Ti tauc xalbe sba ti oquile: “Ti vu'une mo'cun ti c'obile, jech o xal ma'uc cavil ti li' oyune”, ti xiuque, pero tey ono'ox tiq'uil un.

16 Ti tauc xalbe sba ti chiquinale: “Ti vu'une mo'cun ti satile, jech o xal ma'uc cavil ti li' oyune”, ti xiuque, pero tey ono'ox tiq'uil un.

17 Ti satiluc sjunul ti jbec'taltique, ¿c'usi xcutic ta xca'i ti c'ope? Ti chiquinaluc sjunul ti jbec'taltique, ¿c'usi xcutic ta xijtasic'tavan?

18 Pero ja' stuc ti Diose laj xa sa'be yavil ti bu ta xcom jujutos ti jbec'taltique.

19 Ti jtosuc no'oxe, ch'abal yan jbec'taltic ti jechuque.

20 Manchuc mi jech ep ta tos stsacanojan sba,
pero jun no'ox c'otem ti jbec'taltique.
21 Ti satile mu xu' ta xalbe ya'i ti c'obile: “Ti
vo'ote mu xatun cu'un”, ti xute. Ja' jech xtoc ti
jolile mu xu' ta xalbe ya'i ti acanile: “Ti vo'ote
mu xatun cu'un”, ti xute.
22 Yu'un ti bu mu xa másuc jtunel yilel yu'un
ti jbec'taltique, ja' más jtunel.
23-24 Ti bu mu másuc lec ta q'uelel ti
jbec'taltique, ja' ta jmactic ta c'u'il. Ja' jech xtoc
ti bu q'uexlal sba ta q'uelel ti jbec'taltique, ja' ta
jmactic lec ta c'u'il, ja' ti mu stac' q'uelele, yu'un
ma'uc yelob osil. Jech laj spas jbec'taltic ti Diose
yo' jech ich'bil ta muc' ta xc'ot ti bu xa mu másuc
lec ta q'uelele.
25 Jech laj spas ti Diose, yo' jech mu scrontain
sbaic ti jujutos ti jbec'taltique, yo' jech comon ta
scolta sbaic.
26 Mi oy bu jtos ta xich' svocol ti jbec'taltique,
jech ti yane ta xich' svocolic ec. Ja' jech xtoc mi
oy bu jtos ich'bil ta muc' ti jbec'taltique, scotolic
xmuyubajic xa.
27 Ja' jech ti vo'oxuque, sbec'taloxuc ti Cristo
c'otemoxuc yo' jech ta xatunic yu'un ta jujun tale.
28 Jech o xal un, ti Diose laj xa sva'an
yaj'abteltac ta stojol ti jch'unolajeletique. Ba'yel
laj sva'an ti jcholc'opetique. Ts'acal to laj sva'an
ti buch'utic ta xalic ti c'usi ch-ac'bat sna'ic
yu'un ti Diose. Ts'acal to xtoc laj sva'an ti
jchanubtasvanejetique schi'uc xtoc ti buch'utic
ta xaq'uic ta ilel smuc'ul stsatsal ti Diose. Laj
sva'an xtoc ti buch'utic ta scolesic jchameletique,
ti buch'utic ta xcoltavanique, ti buch'utic ta

xtojobtasvanique, ti buch'utic ta xc'opojic ta yan c'opetique.
29 Yu'un mu scotoluc ti ja' jcholc'opetique. Mu scotoluc ta xalic ti c'usi ch-ac'bat sna'ic yu'un ti Diose. Mu scotoluc ti ja' jchanubtasvanejetique. Mu scotoluc ta xaq'uic ta ilel smuc'ul stsatsal ti Diose.
30 Mu scotoluc ti ta xcol yu'unic ti jchameletique. Mu scotoluc ti ta xc'opojic ta yan c'opetique. Mu scotoluc ti xu' ta xalbeic smelol ti c'usi ta xalic ta yan c'opetique.
31 Aq'uic persa ta yich'el ti abijilic ti bu más ta xtun ti ta xac'boxuc ti Diose. Pero oy to yan ti c'usi más to lec ta xcac'boxuc ana'ique.

13

Ti sc'uxul o'ntonale

1 Manchuc mi xu' ta xic'opoj ta yan c'opetique, manchuc mi co'ol to s'elan sc'opojel ángel ti ta xic'opoje, pero mi mu'yuc sc'uxul co'ntone, co'ol j'elan jech chac c'u cha'al ti tampol ti xtantun ta jech yepale. O mi mo'oje, co'ol j'elan jech chac c'u cha'al ti setset taq'uin ti xchijchune.
2 Manchuc mi xu' cu'un ta yalel ti c'usi ta xiyac'bun jna' ti Diose, manchuc mi jna' yalel scotol ti c'usi mucul yu'un ti Diose, manchuc mi ven ti jbijil ta j'ech'ele, manchuc mi jch'unoj ta j'ech'el ti xu' ta jloq'ues batel ta yavil ti bu oy ti vitse, pero mi mu'yuc sc'uxul co'ntone, mu'yuc c'usi balun o.
3 Manchuc mi ta jq'uelan scotol ti c'usi oy cu'une, manchuc mi ta xcac' ta chiq'uel ti jbec'tal

ta sventa scolel ti yane, pero mi mu'yuc sc'uxul
co'ntone, jeche', mu'yuc c'usi ta jta o.
4 Ti buch'u oy sc'uxul yo'ntone sts'ic yu'un
scotol. Oy slequilal yo'nton. Ma'uc it'ix o'nton.
Mu xac' sba ta ich'el ta muc'. Ma'uc toyobba.
5 Ma'uc ta spas ti mu xich' smelol xc'opoje.
Ma'uc ta sc'an ti ja' no'ox lec oy ti stuque. Mu
x'ilin. Mu teyuc xchabioj sc'ac'al yo'nton.
6 Mu xmuyubaj xa yu'un ti ta sta smul ti yane.
Ja' no'ox xmuyubaj xa yu'un ti ac'o sta slequilal
ti Diose.
7 Ti buch'u oy sc'uxul yo'ntone, c'uc no'ox
s'elan stalel ti schi'ile, xcuch yu'un scotol. Yu'un
oy smuc'ul yo'nton, spatoj yo'nton, smalaoj ti oy
c'usi lec ta stae.
8 Ti sc'uxul o'ntonale, mu sna' xlaj. Pero ti
jbijiltique, ta sta yorail ti ta x'ech sc'oplale, ti
mu'yuc xa buch'u ta xal ti c'usi ch-ac'bat sna'
yu'un ti Diose, ti mu'yuc xa buch'u ta xc'opoj ta
yan c'opetique.
9 Yu'un ti c'usi ta jna'tic yu'un ti Diose, mu
scotoluc. Ti ta xcaltic ti sc'ope, mu jna'tic lec
scotol.
10 Pero c'alal ta sta yorail ti ta xcojtiquintic
scotole, tey ech' sc'oplal ti c'usi jna'tic jutuque.
11 C'alal ololun to oxe, jech ta xic'opoj, jech ta
jnop jech chac c'u cha'al ta spas ti olole. Pero ti
c'alal lipas ta vinique, laj quicta comel ti stalel
olol ta jpase.
12 Ja' jechotic avi tana li'e. Yu'un mu xquiltic
lec ti c'usitic ja' yu'un ti Diose. Co'ol s'elan ti
ta jq'uel jsatic ta nen ti oy ta queovaltique. Pero
ts'acal to ta xquiltic lec ti c'alal ta sta yoraile. Yan

li'e, jutuc no'ox ta jna'betic smelol. Pero ta sta yorail ti ta xcojtiquintic scotol jech chac c'u cha'al ta xijyojtiquinotic ti Diose.

13 Ja' yu'un un, oxib ti c'usi mu sna' xlaj sbatel osile, ja' ti jch'unojtic ti Cajvaltique, ti patob o'ntonale, ti sc'uxul o'ntonale. Ti oxtos taje, oy jun ti más tsots sc'oplale, ja' ti sc'uxul o'ntonale.

14

Ti c'opojel ta yan c'ope

1 Jech o xal un, aq'uic persa ti ayanuc ti sc'uxul avo'ntonique. Ja' jech xtoc, c'anic ti ach'ul-bijilic ti ta xac'boxuc ti Diose. Ti tsots sc'oplal ti ta xac'anique, ja' ti ta xavalic ti c'usi ta xa'ac'bat ana'ic yu'un ti Diose.

2 Ti buch'u ta xc'opoj ta yan c'opetique, ja' ta sc'opon sba schi'uc ti Diose. Ma'uc ta sc'oponan ti cristianoetique. Mu'yuc buch'u ta xa'ibe smelol ti c'usi ta xale. Yu'un yan c'op ti mu a'yibaj smelol ti c'usi ta xal ta sventa ti Ch'ul Espíritue.

3 Pero ti buch'u ta xal ti c'usi ta x'ac'bat sna' yu'un ti Diose, jech ta xc'opoj yo' ta sjambe sat, ta stsatsubtasbe yo'ntonic, ta spatbe yo'ntonic ti yane.

4 Ti buch'u ta xc'opoj ta yan c'opetique, ja' no'ox ta sts'ites sba stuc. Yan ti buch'u ta xal ti c'usi ta x'ac'bat sna' yu'un ti Diose, ja' ta sts'ites scotol ti jch'unolajeletique.

5 Jc'anuc ca'i ti acotolicuc ti xu'uc avu'unic ta xac'opojic ta yan c'opetique. Pero ja' más tsots sc'oplal ta xca'i ti xu'uc avu'unic ti ta xavalic ti c'usi ta xa'ac'bat ana'ic yu'un ti Diose. Ja' más

lec ti jechuque. Ja' mu sta ti ta xac'opojic ta yan
c'opetique. Yan ti mi oy buch'u ta xalbe smelol ti
c'usi ta xavalic ta yan c'opetique, lec, yu'un jech
ta xjam sba satic ti jch'unolajeletique.
6 Jech o xal un, Quermanotac, c'alal ta
jvu'lanoxuque, ti mi ja' no'ox ta xic'opoj ta yan
c'opetique, ¿c'usi bal o? ¿C'usi xtun o avu'nic
c'alal mu xava'ibeic ti smelole? Pero mi ta
xcalboxuc ava'iic ta ac'op atuquic ti c'usi li'ac'bat
jna' yu'un ti Diose, ti mi ta xcalboxuc ava'iic ti
oy c'usi ta xc'ot ta pasel yu'un ti Diose, ti mi ta
xcalboxuc ava'iic ti c'u s'elan ta sc'an ti Dios ti ta
jpastique, ta melel umbi, bal. Xloc venta. Xtun
avu'unic.
7 Caltic no'ox ava'iic li'e jech chac c'u cha'al
ti musicae. Ti amae, ti arpae ti ch'abal scuxle-
jale, mi mu'yuc smelol ta xich' tijele, ta xich'
oq'uisanele, mu xvinaj c'usi q'uejojal ta sliquesic.
8 Ja' jech xtoc yoq'ues ti soldadoetique. Mi
mu'yuc smelol ta xich' oq'uisanele, mu sna' c'u
s'elan ta xchapan sbaic ta pas leto ti soldadoe-
tique.
9 Ja' jech ti vo'oxuc eque, mi ja' no'ox ta
xac'opojic ta yan c'opetic ti mu stac' a'yiel ti
smelole, mu'yuc buch'u xu' ta xa'i ti c'usi ta
xavalique. Jeche' no'ox ta xalo'ilajic.
10 Ta melel ava'uquic, oy ep ta tos c'opetic li' ta
sba banomile. Scotol oy smelol.
11 Ti mi oy buch'u ta xisc'opon ta yan c'op ti mu
xca'ie, co'ol schi'uc jyanlumun ta stojol ti buch'u
jech ta xiscoponune. Ja' jech ti stuque co'ol s'elan
jyanlum ta jtojol ec.
12 Jech o xal un, ti mi oy ta avo'ntonic ti

ta xac'anic abijilic ti ta xa'ac'batique, ja' me
c'anic abijilic yo' jech xu' ta xajambe sba sat ti
jch'unolajeletique, yo' jech ta xch'iic.
13 Jech o xal un, ti buch'u ta xc'opoj ta yan
c'ope, ac'o sc'anbe sbijil ti Diose yo' jech xu' ta
svinajesbe smelol ti c'usi ta xal ta yan c'ope.
14 Yu'un mi ta jta ta c'oponel ti Dios ta yan
c'opetique, melel ta sc'opon Dios ti co'ntone. ¡C'u
stu un! mu xca'ibe smelol ti c'usi ta xcale.
15 ¿C'usi sc'an ta jpas un cha'e? Ta jc'opon Dios
ta yan c'op ta sventa ti Ch'ul Espíritue. Ja' jech
xtoc ta jc'opon Dios ta jc'op jtuc yo' jech ta xvinaj
smelol. Ta xiq'uejin ta yan c'op. Ja' jech xtoc ta
xiq'uejin ta jc'op jtuc yo' jech ta xvinaj smelol.
16 Yan ti mi ja' no'ox ta xalequil-c'opon ti Dios
ta yan c'ope, jech ti buch'u tey ta xa'ie, mu xu'
ta xchi'inot ta sc'oponel ti Diose, ja' ti mu xa'i ti
c'usi ta xavale.
17 C'alal ta xata ta c'oponel ti Dios ta yan c'ope,
xu' nan ti jun yutsile. ¡C'u stu un! mu'yuc c'usi
ta staic o ti yane.
18 Coliyalbun ti Diose ti jech xu' cu'un ti
ta xic'opoj ta yan c'opetique, ti ja' mu sta ti
vo'oxuque.
19 Pero c'alal oyun ta tsobobbail schi'uc ti
jch'unolajeletique, altic ti ta xcal lajunmil ta bel
yan c'op ti mu a'yibaj ti smelole. Ja' más lec ta
xca'i, ac'o mi vo'bel no'ox c'op ti ta xa'ibeic ti
smelole, yo' jech ta staic chanubtasel ti yane.
20 Quermanotac, mu me snopbenuc ololetic ti
c'usi ta xanopique. Yo'ntonuc me ololetic s'elan
ti avo'ntonic ta stojol ti chopole. Pero snopbenuc
me yijil viniquetic ti c'usi ta xanopique.

21 Yu'un jech ts'ibabil ta sc'op Dios sventa ti
mantale: “Ta jc'opon ta yan c'op ti jteclum li'e
ta sventa ti jyanlumetique. Ac'o mi jech ta xilic,
pero mu xich'ic ta muc'”, xi ti Cajvaltic Diose.
22 Ti jech ac'bil jbijiltic ti ta xijc'opoj ta
yan c'opetique, ja' ta xtun yo' ta svinajes
ti buch'utic ma'uc jch'unolajeletique, ma'uc ti
buch'u jch'unolajeletique. Pero ti jbijiltic ti ta
xcaltic ti c'usi ac'bil jna'tic yu'un ti Diose, ja' ta
xtun yo' ta svinajes ti buch'u jch'unolajeletique,
ma'uc ti buch'u mu xch'unique.
23 Mi acotolic ta xac'opojic ta yan c'opetic ti
c'alal tsoboloxuque, chuvajibemic le'e, xi ta xalic
ti buch'u mu'yuc xch'unojic ti ta x'ochic talele.
24 Pero mi acotolic ta xavalbe abaic smelol ti
c'usi la'ac'bat ana'ic yu'un ti Diose, c'alal tey ta
x'och batel ti ma'uc jch'unolajele, ta xa'i ti c'usi
ta xavalique. Ja' yu'un un, ti stuque tey ta xlic
ya'i sba ti oy smule.
25 Ti c'usi oy ta yut yo'ntone, tey ta svinajesbat
yu'un ti c'usi ta xavalique. Jech o xal un, ta xlic
squejan sba ta yich'el ta muc' ti Diose. Tey chlic
yal ti tey oy ti Dios ta atojolique.

Oyuc smelol scotol ti c'usi ta xapasic ti c'alal tsoboloxuque

26 Jech me xapasic jech chac c'u cha'al li'e,
Quermanotac: C'alal ta xatsob abaique, lec ti oy
jlom avu'unic ta xq'uejinique, ti ta xchanubtas-
vane, ti ta xal c'usi ch-ac'bat sna' yu'un ti Diose, ti
oy c'usi ta xal ta yan c'opetique, ti ta svinajesbe
smelol ti c'usi laj yich' alele. Pero ja'uc me ta
sventa yo' jech ta xch'i ti jch'unolajeletique.

27 Ti mi oy buch'u ta xc'opoj ta yan c'opetique,
xu' ta sva'an sbaic chib, o mi oxib. Pero ta jujun
tal ta x'ech'ic. Ja' jech xtoc ta sc'an ti oy buch'u
ta xalbe smelol ti c'usi laj yalic ti ta yan c'ope.
28 Yan ti mi mu'yuc buch'u xu' ta svinajesbe
smelol ti c'usi laj yalic ta yan c'ope, ja' lec ti
mu me buch'u ta xc'opoj ta yan c'op ti c'alal
tsoboloxuque. Mi mo'oje, ac'o lo'ilajuc schi'uc ti
Dios ta yo'nton stuque.
29 Ja' jech xtoc ti buch'utic ta xalic ti c'usi
i'ac'bat sna'ic yu'un ti Diose, ac'o c'opojicuc chib,
o mi oxib. Ja' jech xtoc ti buch'utic laj ya'iique,
ac'o snopilan lec ti c'usi laj yich' alele.
30 Yan ti mi oy c'usi i'ac'bat sna' yu'un ti Dios
ti buch'u chotole, jech ti buch'u ta xc'opoj to oxe,
ac'o to spajtsan sba.
31 Jech o xal un, ti vo'oxuque ti mi oy c'usi
la'ac'bat ana'ic yu'un ti Diose, xu' ta xavalic
ta jujun tal, yo' jech acotolic ta xachanic, ta
xatsatsubtasbe aba avo'ntonic.
32 Jech ti buch'u oy c'usi ta x'ac'bat sna' yu'un
ti Diose, ac'o smala ora.
33 Yu'un ti Diose mu lecuc ta xil ti vochvoch
c'ope. Ti Diose ja' ta sc'an ti jun co'ntontique.

Jech me xapasic jech chac c'u cha'al ta spasic ti
jch'unolajeletic ti bu'yuc no'ox ta stsob sbaique.
34 Jech o xal ti antsetique, mu me xtuch' ta be
ti c'op ti c'alal oyic ta tsobobbaile. Yu'un mu
xu' ti jech ta spasique. Yu'un ja' ta sc'an ti ac'o
snijan xchiman sbaic jech chac c'u cha'al ti ta xal
smantal ti Diose.
35 Yu'un mi oy c'usi ta sc'an ta sjac' ya'ie, ac'o
sjac'be ti smalal c'alal oy xa ta snaique. Yu'un ti

jech ta xtuch' ta be c'op ti ants ti ta tsobobbaile,
mu lecuc ta q'uelel.
36 Vuleso me ta ajolic ti ma'uc tey ilic ta atojolic
ti sc'op Diose. Ja' jech xtoc ma'uc no'ox atuquic
ti laj ach'unic ti sc'op Diose.
37 Mi oy buch'u xch'unoj ti ja' ac'bil sbijil ti
xu' yu'un ta xal ti c'usi ch-ac'bat sna' yu'un ti
Diose, mi xch'unoj ti ja' tojobtasbil yu'un ti Ch'ul
Espíritu yaloje, ac'o ya'i ti ja' me smantal ti
Cajvaltic ti jech ta jts'ibaboxuc talel ti jcarta li'e.
38 Mi mu xac' ta venta ti c'usi laj
jts'ibaboxuque, ja' jech ti stuque, mu me
xavaq'uic ta venta ec.
39 Jech o xal un, Quermanotac, aq'uic persa yo'
xu' avu'unic ta yalel ti c'usi ta xa'ac'bat ana'ic
yu'un ti Diose. Ja' jech xtoc ti buch'u ta xc'opoj
ta yan c'opetique, mu me xamacbeic yo'nton.
40 Pero oyuc me smelol scotol ti c'usi ta xa-
pasique.

15

Ti scha'cuxiebal ti Cristoe

1 Avi tana li'e, Quermanotac, ta jc'an ti ta
xavules ta avo'ntonic ti colebal lequil ach' c'op
ti laj calboxuque, ti laj ach'unique, ti staoj yav
jun avo'ntonic ta stojole.
2 Ja' jech xtoc ta sventa ti lequil ach' c'ope ja'
lacolic yu'un, ti mi staoj yav ach'unojic ti c'usi
laj calboxuc ava'iique, ti mu jeche'uc no'ox ti
ach'unojique.
3 Yu'un ja' ba'yel laj calboxuc ava'iic ti c'u
s'elan li'ac'bat jnae. Yu'un laj jchanubtasoxuc ti

icham ti Cristo ta scoj ti jmultique jech chac c'u
cha'al ti ta xal ti ts'ibabil ta sc'op Diose.
4 Laj calboxuc ti laj yich' muquele, ti icha'cuxi
ta yoxibal c'ac'al jech chac c'u cha'al ta xal ti
ts'ibabil ta sc'op Diose.
5 Laj calboxuc xtoc ti ba'yel tey laj yac' sba iluc
ta stojol ti Pedroe. Ts'acal to un, laj yac' sba iluc
ta stojol ti yan yajcholc'optaque.
6 Ts'acal to tey laj yac' sba iluc ta stojol más ta
vo'ob cien (500) ti jch'unolajeletique. Oy to ep ti
cuxajtique. Oy jlom chamic xa.
7 Ja' jech xtoc tey laj yac' sba iluc ta stojol ti
Jacoboe. Ts'acal to un, tey laj yac' sba iluc ta
stojol scotol ti jcholc'opetic yu'une.

8 Ta slajeb xa un, laj yac' sba iluc ta jtojol
ti vu'une ti co'ol s'elan ch'abal ts'acal cu'al
livoq'ue.
9 Yu'un ti vu'une ja' ti más pequelun yu'un
ti yan jcholc'opetique. Altic ti jech jbi-
inoj ti jcholc'opune, yu'un laj quilbajin ti
jch'unolajeletic yu'un ti Diose.
10 Pero ti vi j'elan tana li'e, yu'un laj
xc'uxubinun ti Diose. Ti sc'uxul yo'nton Dios ta
jtojole, mu jeche'uc ich'ay. Yu'un ti vu'une ep
xa li'abtej ta sventa ti Cajvaltique. Ja' mu sta
i'abtejic ti yane. Ti va'i s'elan ta xcal ti ep xa
li'abtej yu'un ti Cajvaltique, ma'uc ta jtsatsal jtuc.
Yu'un laj xchi'inun ti Dios ta sventa ti c'uxun ta
yo'ntone.
11 Pero mu'yuc ta alel mi vu'un, mi ja' ti yan
jcholc'opetique, pero jmoj ti lequil ach' c'op ti ta
xcalcutique, ti ja' ach'unojique.

Ti scha'cuxiebalic ti animaetique

12 Ti jech ta xcalcutic ti icha'cuxi ti Cristoe,
¿c'u cha'al ti ta xalic jlom avu'unic ti mu'yuc ta
xcha'cuxiic ti animaetique?
13 Ti mu'yucuc ta xcha'cuxiic ti animaetique,
mi ja'uc icha'cuxi ti Cristo jechuque.
14 Ti mi mu'yuc icha'cuxi ti Cristoe, jech ti
lequil ach' c'op ti ta xcalcutique, jeche' no'ox.
Mu'yuc c'usi bal o ti ach'unojique.
15 Ti mi jech taje, jutc'op c'otemuncutic ta stojol
ti Diose. Yu'un laj xa jcalcutic ti icha'cuxesat
yu'un Dios ti Cristoe. Mi mu meleluc ti ta
xcha'cuxi ti animaetique, ja' jech xtoc umbi,
mu meleluc ti icha'cuxesat yu'un Dios ti Cristoe.
Jutbil ti jechuque.
16 Yu'un mi mu'yuc ta xcha'cuxesat ti animae-
tique, ja' jech xtoc mu'yuc laj yich' cha'cuxesel ti
Cristo stuc jechuque.
17 Ti mu'yucuc laj yich' cha'cuxesel ti Cristoe,
mu'yuc c'usi bal o ti jech ach'unojique. Staoj to
yav ti acuchoj ti amulic jechuque.
18 Ti mi jech taje, jech xtoc ti buch'utic
xch'unojic ti Cristo ichamic xae, ch'ayel ibat ti
jechuque.
19 Ti mi ja' no'ox jpatoj co'ntontic yu'un ti
Cristo ti jayib c'ac'al ta xijcuxi li' ta banomile,
jcotoltic toj abol jbatic ta j'ech'el. Ja' mu sta ti
yane.
20 Ta melel, laj yich' cha'cuxesel ti Cristoe. Ja'
sliquebal ti cha'cuxesel yu'un ti animaetic ti jech
ono'ox sc'oplal ta xcha'cuxiique.
21 Ti jech ta xijchamotic li' ta sba banomile,
ilic ta scoj jun vinic. Ja' jech xtoc ti jech ta

xijcha'cuxiotique, ilic ta sventa jun vinic.
22 Ti jech jcotoltic ti ta xijchamotique, ja' ti tey
lij'ayanotic talel ta stojol ti Adane. Ti jech ta
xijcuxiotique, ja' ta sventa ti lijvoc'otic yu'un ti
Cristoe.
23 Ti cha'cuxiebale jech li'e: Ti Cristoe ja'
sliquebal ti cha'cuxesel yu'un ti animaetique.
C'alal mi tal ti Cristoe, ta xcha'cuxesat ti
buch'utic ja' yu'untaque.
24 Ti jech taje, ja' o ti slajeb c'ac'ale, c'alal ti
Cristo ta xac'be ta yoc ta sc'ob ti Jtotic Diose
scotol ti cristianoetic ti ventainbilique. Yu'un ti
Cristoe laj xa spas ta canal scotol ti yajcrontae,
ja' ti pucujetic ti oy ta vinajele, ti ajvaliletic li'e.
25 Pero ti Cristoe yacal to ta xisventainotic, ja'
to ti mi i'ac'bat ta yoc ta sc'ob scotol ti yajcronta
yu'un ti Diose.
26 Ti slajeb yajcronta ti Cristo ti ta stubbe
sc'oplale, ja' ti chamebale.
27 Scotol ti c'usitic oye, i'ac'bat ta yoc' ta sc'ob
ti Cristo yu'un ti Diose. Pero ti va'i s'elan ta xal
ti sc'op Dios ti scotol ac'bil ta yoc ta sc'obe, mu
teyuc ochem ta venta ti Diose. Yu'un ja' stuc ti
Diose yac'ojbe scotol ta yoc ta sc'ob ti Cristoe.
28 C'alal mi tsalbil xa yu'un ti Cristo scotol ti
c'usitic oye, jech ti Cristo ti ja' Nich'onile, ta xac'
sba ta yoc ta sc'ob ti Diose. Ja' ti i'ac'bat ba'yel ta
yoc ta sc'ob scotol ti c'usitic oye. Jech o xal un,
ja' ta xc'ot ta Dios yu'unic scotol ti c'usitic oye.
29 Ca'yioj ti oy buch'u ta sloc'taic ta yich'el
vo' ti buch'u mu'yuc yich'oj vo' ichame. ¿C'u
cha'al jech ta spasic xana'? ¿C'u cha'al oy jlom
cristianoetic ti ta sloc'taic ta yich'el vo' ti mi

mu'yuc ta xcha'cuxi ti animaetique?

30 ¿C'u cha'al ti jech cac'oj jbatic ta ich' vocol
scotol c'ac'al ti mi mu jechuque?
31 Ti vu'une scotol c'ac'al oyun ta vocol ti xu' ta
xquich' ta j'ech'el oe. Ti jech taje, Quermanotac,
melel ono'ox jech chac c'u cha'al ti ximuyubaj
xa ti ja' jch'unolajeloxuc xa yu'un ti Cajvaltic
Jesucristoe.
32 Ti jech laj calboxuc ti va'i s'elan taje, yu'un
laj xa quich' vocol yu'un ti cristianoetic li' ta jte-
clum Efeseo ti co'ol s'elan ti jti'oval chonetique.
Pero, ¿c'usi ta jta yu'un jech taje? Ti jechuc ta
melel ti mu xcha'cuxi ti animaetique, oy srazonic
ti jech ta xalic ti yane: "Ve'cutic, cuch'tic vo'.
Yu'un mi lijcham oc'ome, mu xa xtal ve'cutic",
ti xiique.

33 Mu xavac' abaic ta lo'lael: "Ti mi ta
xachi'inic ti jchopol-joletique, ta soques ti c'usi
lec ach'unojique", xi me x'ale ti c'op xava'iique.
34 Cha'tamic lec ti cuxlejale. Mu xasa' amulic.
Yu'un oy jlom avu'unic ti mu xojtiquinic ti Diose.
Ti jech ta xcalboxuc taje, yo' jech xaq'uexavic.

Ti c'u s'elan ta xcha'cuxi ti animaetique

35 Oy nan jlom ti jech ta sjaq'uique: "¿C'usi
xut ti ta xcha'cuxi ti animaetique? ¿C'u s'elan ta
xich' ti sbec'talique?", ti xiique.
36 Toj bolat ti buch'u jech ta sjaq'uique. Ti c'alal
ta xich' ts'unel ti jun ts'unubile, jech ti ts'unubil
taje persa ta xc'a' yo' jech ta xch'i ta xcuxi talel
ti ts'unobale.

37 Ti ts'unubil ti ta xich' ts'unele, ma'uc ti c'usi
teq'uel xae, ja' ti sate, mi ja' ti trigoe, o mi yan
ts'unubile.
38 Ts'acal to un, ti c'u s'elan ta sc'an ti Diose,
ta xac'be sbec'tal ti c'u s'elan yich'oj jujutos ti
ts'unobaletique.
39 Ja' no'ox jech ti vo'otic eque, ti jbec'taltique
mu xco'olaj schi'uc sbec'tal ti c'usitic xcotlajan ta
banomile. Yan o sbec'tal ti cristianoetique. Yan
o sbectal ti c'usitic xcotlajan ta banomile. Yan o
sbectal ti mutetique. Yan o sbectal ti choyetique.
40 Ja' jech xtoc ti c'usitic oy ta vinajele, mu
xco'olaj schi'uc ti c'usitic li' ta banomile. Ti
c'usitic oy ta vinajele, yan o s'elan ti yutsile. Ti
c'usitic oy ta banomile, yan o s'elan ti yutsile.
41 Ti xojobal ti c'ac'ale, mu xco'olaj schi'uc
xojobal ti ue. Ti xojobal ue, mu xco'olaj
schi'uc xojobal ti c'analetique. Ja' jech xtoc ti
c'analetique, yalel toyol ti xojobale. Mu xco'olaj
ti xojobal scotolique.
42 Ja' jech s'elan ta xc'ot ta jtojoltic ti c'alal ta
xijcha'cuxie. Ti jbec'taltic ti ta xich' muquele,
ta xc'a'. Pero ti c'alal jech ta xcha'cuxie, mu xa
xcham.
43 Ta xich' muquel ti jbec'taltic ti mu xtune.
Pero jun xa yutsil ta xcha'cuxi talel. C'un ti
jbec'taltic ti ta xich' muquele. Pero ti c'alal ta
xcha'cuxi talele, xu' xa yu'un.
44 Ti jbec'taltic ti ta xich' muquele, sba banomil
no'ox. C'alal ta xcha'cuxie, ja' sventa sbatel osil.
Ti jech oy jbec'taltic sventa sba banomile, ja' jech
xtoc oy jbec'taltic sventa sbatel osil.

45 Yu'un jech ta xal ti ts'ibabil ta sc'op Diose:

“Ti sba vinic Adane i'ac'bat sch'ulel, icuxi li' ta
banomile”, xi. Pero ti schibal Adane ja' stuc ta
xac'botic ti jcuxlejaltic sventa sbatel osile, yu'un
stalel o ti cuxule.
46 Pero ma'uc ba'yel ta xquich'tic ti jcuxlejaltic
sventa sbatel osile. Ja' ba'yel ta xquich'tic ti
jcuxlejaltic li' ta banomile. Ts'acal to un, ta
xquich'tic ti jcuxlejaltic sventa sbatel osile.
47 Ti sba vinic ti pasbil ta lume, sba banomil
no'ox. Yan ti schibal vinique, ja' ti Cajvaltique,
liquem tal ta vinajel.
48 Ti jbec'taltic ti quich'ojtic li' ta sba banomile,
lum ach'el ono'ox jech chac c'u cha'al ti sba vinic
ti imeltsanat ta lum ach'ele. Yan ti jbec'taltic ti ta
xquich'tic sventa vinajele, co'ol s'elan jech chac
c'u cha'al ach' sbec'tal ti Cristo ti liquem talel ta
vinajele.
49 Ti jech s'elan laj quich'tic jbec'taltic jech chac
c'u cha'al ti sliqueb vinic ti pasbil ta lum ach'ele,
jech ta jtatic xtoc jech chac c'u cha'al ti Cristo ti
oy ta vinajele.
50 Ta jc'an ta xcalboxuc ava'iic, Quermanotac,
ti bu ta xventainvan ti Diose, mu xu' ta xij'och
batel schi'uc ti jbec'taltique. Yu'un ti c'usi sna'
xlaje, mu xu' ta sco'oltas sba schi'uc ti c'usi mu
sna' xlaj sbatel osile.
51 Oy c'usi mucul to ti ta jc'an ta xcac' ana'ique.
Mu jcotolticuc chamemotic xa ox ti ta xtal ti
Cajvaltique. Pero jcotoltic ta xquich'tic jeltael
52 ta uni jliquel no'ox co'ol s'elan jech chac c'u
cha'al ta jvic' ta jmuts' ti jsatique ti c'alal ta xich'
oq'uisanel slajeb yoq'uisanel ti oq'uese. Ti c'alal
ta x'oc' ti oq'uese, jech ti animaetique ta xich'ic

cha'cuxesel yo' jech mu xa xchamic o. Yan ti mi
cuxulotic toe, ta xquich'tic jeltael.
53 Yu'un ti jbec'taltic ti li' quich'ojtic ti mu
jaluc cuxule, tsots sc'oplal ti ta xquich'tic yan
jbec'taltic ti ja' sventa sbatel osile. Ti jbec'taltic
ti sna' xchame, tsots sc'oplal ta xquich'tic yan
jbec'taltic ti mu sna' xchame.
54 C'alal mi laj xa yich' ach'ubtasel ti jbec'taltic
ti sna' xcham xc'a'e, ja' xa ic'ot ta pasel jech chac
c'u cha'al ta xal ti sc'op Diose: "Ti chamebale,
pasat xa ta canal, tub xa sc'oplal.
55 ¡Ooo! lajebal, chamebal, ¿bu oy ibat ti avip
ti ta xichamcutic avu'une? ¿Bu ibat avu'un ti
apasoj xa ox canal yilele?", ti xie.
56 Ti jech oy yip ti chamebale, ja' ta scoj ti
mulile. Jech xtoc ti mulile oy yip ta sventa ti
vo'ne mantale.
57 Pero coliyal ti Diose ti laj xa yac' jtsaltic ti
lajebal ta sventa ti Cajvaltic Jesucristoe.
58 Jech o xal un, Quermanotac, tsatsubuc
avo'ntonic. Aq'uic persa ta yabtelanel yabtel ti
Cajvaltique. Yu'un xana'ic lec, ti avabtel ti ta
xapasic ta sventa ti Cajvaltique, mu ta jeche'uc
no'ox.

16

Ta stsobic ti c'usi oy yu'unic yo' jech ta xcoltavanic

1 Ti jech ta xatsobic ataq'uin yo' ta xacoltaic ti
yan jch'unolajeletique, jech me xapasic jech chac
c'u cha'al laj calbe ya'iic ti jch'unolajeletic ti oyic
ta jujun tsobobbail ta Galacia banomile.

2 Ti jujunoxuc ti ta sliqueb c'ac'al ti jujun xe-
munae, ti c'u yepal ti laj apasic canale, ch'aquic
loq'uel ti c'u yepal ti ta xloc' ta avo'ntonic yo' jech
ta xacoltavanique. Tey chabiic yo' jech tsobol xa
avu'unic c'alal ta xic'ote.
3 C'alal ta xivul ta atojolique, tey ta jtac batel
ta Jerusalén ti viniquetic ti vo'oxuc ta xat'ujique.
Tey ta xcac'beic batel scartaic schi'uc ti scoltao-
bilic ti jch'unolajeletic ti laj atsobique.
4 Ti mi ta xca'i ti xu' ta xibat eque, tey ta
xchi'inicun batel.

Ti Pabloe ta snop ti ta xloc' batel ta svu'lanel ti jch'unolajeletique

5 C'alal ta xital ta atojolique, mu tuc'uc ta xic'ot.
Yu'un ba'yel ta xibat ta Macedonia banomil.
Ts'acal to ta xic'ot ta ateclumalic Corinto.
6 Xu' van ti tey ta xijalij ta atojolique. Xu' van
ti tey ta x'ech' cu'un ti yorail sique. Ti mi lijalij
teye, xu' nan ta xacoltaicun ta sventa stojol ti jbe
ti bu ta xibat ta ts'acal toe.
7 Yu'un mu ta jc'an ti naca no'ox ch-ech'
jq'ueloxuque. Yu'un ta jc'an ti tey ta xijalij ta
atojolic ti mi jech ta sc'an ti Cajvaltique.
8 Li' to ta xicom ta jteclum Efesoe. Ja' to ta
xiloc' batel c'alal mi ech' ti q'uin Pentecostese.
9 Yu'un lec to jamal ti jbe ti jech ta xi'abtej
yu'un ti Cajvaltique, ti xloc' venta ta j'ech'ele.
Pero ep ti crontainel xtoque.
10 Ti mi tey ta xc'ot ta atojolic ti Timoteoe,
aq'uic persa ti junuc yo'nton ta atojolic yo' jech
mu'yuc c'usi ta xal yo'nton. Yu'un ti stuque ta
x'abtej yu'un ti Cajvaltique jech chac c'u cha'al ti
vu'une.

11 Jech o xal un, mu me buch'u junucal ta sbaj
avu'unic ti Timoteoe. Coltaic me yu'un ti stojol
sbee, yo' jech jun yo'nton ta xtal sq'uelun. Yu'un
li' ta jmalacutic schi'uc ti yan quermanotique.
12 Yan ti quermanotic Apolose laj xa jc'anbe
ep vocol ti ac'o xtal sq'ueloxuque schi'uc ti yan
quermanotaque. Avi li'e, mu to sc'an xtal. Ja' to
chtal sq'ueloxuc ti mi oy bu xocobe.

Ti slajeb chabanuque

13 Vic'luc me ti asatique. Staojuc me yav
ch'unic ti Cajvaltique. Tsotsanic me. Vinicuc me
xava'i abaic.
14 Ti c'usi ta xapasique, pasic me ta sc'uxul
avo'ntonic scotol.
15 Xana'ic, Quermanotac, ti Estéfanase schi'uc
ti c'u yepal oyic ta snae, ja'ic ti ba'yel laj xch'unic
ti lequil ach' c'op ti tey ta Acayae. Avi tana
un, ti stuquique yac'oj sbaic ta tunel yu'un ti
jch'unolajeletique.
16 Ti jech jch'unolajeletic taje, ti buch'u ta
x'abtejique, ti buch'u ta xcoltavanique, ta jc'an
ti tey ta xach'unic ti c'usi ta xalboxuque.
17 Ximuyubaj ti li' ital ta jtojol ti Estéfanase,
ti Fortunatoe, ti Acaicoe. Yu'un ti stuquique
ja' ta xiscoltaicun ti c'usi mu xu' avu'unic ti ta
xacoltaicun ti jech nom oyoxuque.
18 Ti stuquique ja' laj stsatsubtasbun co'nton.
Ja' jech laj spasic ta atojolic xtoc. Mu ch'aybaj ta
o'ntonal ti jech jch'unolajeletic taje.
19 Chabanuc xayalboxuc ti jch'unolajeletic ti
oyic ta jujun tsobobbail li' ta Asia banomile. Ja'
jech xtoc ti Aquilae, ti Priscilae, schi'uc ti c'u

yepalic jch'unolajeletic ti ta stsob sbaic ta snae,
chabanucoxuc xayalbe ta sventa ti Cajvaltique.
20 Scotol ti jch'unolajeletic ti li' oyic ta jtojole,
chabanuc xayalboxuc. Ja' jech xtoc, chabanuc
xavalbe abaic ta jujun tal. Tsacbo abaic ac'obic.
21 Vu'un Pabloun, ta jc'ob ta jletra jtuc ti ta
xcalboxuc ti chabanucoxuque.
22 Mi oy buch'u mu sc'an ti Cajvaltic Jesu-
cristoe, ac'o batuc ta ch'ayel. La' me, Cajval.
23 Ac'o sva'an sba ta atojolic ti Cajvaltic Jesu-
cristoe.
24 Tey ta jtac talel ta atojol acotolic ti sc'uxul
co'nton ta sventa ti Cajvaltic Jesucristoe. Jechuc.

TI ACH' REXTOMENTO YU'UN TI JESUCRISTOE

The New Testament in the Chamula dialect of the Tzotzil language of Mexico

El Nuevo Testamento Nuestro Se Jesucristo en el tzotzil de Chamula

copyright © 1979, 1988, 2009 La Liga Bíblica

Language: Tzotzil de Chamula (Tzotzil)

Dialect: Chamula

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023
dc66b2e5-d3c1-56bb-a6a9-34535eb445d3